

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Landsmødeberetning : 1998 : Fra folketingsgruppen

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1998

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

Indhold

Indledning	2
Finanslov med SF	4
Energi	7
Miljø	10
Global politik	13
Forsvar	13
Ulandspolitik	15
Europaudvalget	17
Arbejdsmarkedet	18
Demokrati	19
Erhverv	20
Trafik	21
Fødevarerpolitik	23
Forbrugerpolitik	24
Landbrug	25
Fiskeripolitik	26
Arbejds miljø	27
Boligpolitik	28
Statsborgerskab	29
Kirkepolitik	30
Kommunalpolitik	30
Kultur	31
Retspolitik	33
Skattepolitik	35
Socialområdet	36
Sundhedspolitik	39
Uddannelsespolitik	40
Videregående uddannelse og forskning	41
Ligestilling	43
Gruppens repræsentation i Folketingets udvalg 97/98	44
SF-Forespørgsler 1. samling 1997/98	45
SF-Forespørgsler 2. samling 1997/98	46
SF- Beslutningsforslag 1. samling 1997/98	47
SF- Beslutningsforslag 2. samling 1997/98	48
SF-Lovforslag 1. samling 1997/98	48
SF-Lovforslag 2. samling 1997/98	48

Landsmødeberetning 1998

Indledning

Folketingsåret 1997/98 vil for SF gå over i historien som et af de mest begivenhedsrige i længere tid.

SF har i perioden haft solid indflydelse på politikken på mange felter. Vi har vundet et folketingsvalg, bakket op bag de mange lokalt valgte i kommunalvalget og forbedret en folkeafstemning - kedeligt har det ikke været!

Folketingsvalget hørte i sig selv til et af de mest dramatiske i mange år, hvor vi alle måtte holde vejret i spænding til det sidste, før vi kunne føle os sikre på, at valget var vundet.

Oddsene var ellers svære, og alle forudsigelser havde lagt op til en borgerlig sejr. Men i sidste fase lykkedes det i fællesskab for partierne på vores banehalvdel at få mobiliseret så stærkt, at vi fik flertallet på vores side.

SF's gode resultat hænger for folketingsgruppen at se bl.a. sammen med, at det er lykkedes for os at skaffe så tydelig en SF-indflydelse i de seneste år.

Vi kunne fortælle vælgerne om de meget markante forskelle på, om regeringen indgik forlig om finansloven med Venstre og Konservative - eller med SF. Finanslovsaftalerne med V og K i efterårerne 1994 og 1995 var entydigt præget af

gaver til de rigeste og grove stramninger for de dårligst stillede.

Formueskatten blev fjernet, lejeværdien lempet, og samtidigt blev der skåret ned på dagpengene til unge og på den tid, man overhovedet har krav på dagpenge som arbejdsløs.

Dagpengeperioden blev forkortet, så flere risikerer at ryge nedenunder af det sociale sikkerhedsnet.

I klar modsætning hertil var det en helt anden dagsorden, der blev sat i finanslovsaftalerne med SF i efteråret 1996 og 1997: Her var resultaterne flere nye uddannelsespladser, stærkere beskæftigelsespolitik, renere vandmiljø, bedre arbejdsmiljø, bedre hjemmehjælp til ældre, en øget indsats for at hjælpe truede børn og udbygning af vedvarende energi og kollektiv trafik.

Samtidig indebar vores politik en aftale, der endte med at give overskud på statsfinansierne - mens de andre måtte leve med underskud.

Det var stærke kort at have på hånden for os - og det gjorde det muligt at sammenfatte budskabet i den korte punchline: "SF gør en forskell!"

Året har ellers samtidigt været året, hvor vi skulle balancere over en uenighed i Europapolitikken. Det er jo ingen hemmelighed, at der i folketingsgruppen var vidt forskellige vurderinger af indholdet i Amsterdam-traktaten.

Den bagvedliggende Europapolitik har vi været enige om: Vi er imod unionsudviklingen, imod planerne om fælles mønt, fælles forsvar og alt det, som sammenfattes i tankerne om Europas Forenede Stater - men vi er for et øget politisk samarbejde i miljøpolitikken, for en stærkere satsning på beskæftigelsespolitik, for en helning af Europa ved at give plads for de østeuropæiske lande, og for en demokratisering af det europæiske samarbejde.

På trods af det har vi haft forskellige vurderinger af, i hvilken retning Amsterdam-traktaten ville bringe os. Sagen afgøres ved folkeafstemningen den 28. maj 1998.

SF vil være delt i sin reaktion på resultatet - men jeg synes faktisk, vi kan takke hinanden for at have håndteret uenigheden flot.

Mange havde ventet, at vi ville blive sprængt i stumper og stykker. Gå blot tilbage til aviserne fra sommeren 97. Dramatiske og dystre forudsigelser var der nok af.

Men vi har holdt sammen og vendt forskelligheden til en styrke.

Vælgerne véd, at det er hos os, der er en levende og engageret Europadebat.

De kender efterhånden vores Europapolitiske linie - og de har ikke haft vanskeligheder ved at forstå, at vi kunne have forskellige vurderinger af Amsterdam-traktaten. Måske fordi så mange af vore vælgere også selv synes spørgsmålet er svært?

Folketingsvalget gav os tværtimod fremgang midt i en vanskelig situation - og flotte valg til både ja- og nej-sigere. SF's projekt med at håndtere de forskellige synspunkter med åbenhed og tolerance er lykkedes.

Det - og meget andet - har vi grund til at se tilbage på med tilfredshed, når vi idag gør status i folketingsgruppens beretning.

Den 21. april 1998

Jes Lunde

Gruppeformand

Finanslov med SF indflydelse

SF kan se tilbage på et år med god indflydelse på finanspolitikken.

Det startede lige efter sidste landsmøde, hvor regeringen lagde op til et økonomisk indgreb, fordi betalingsbalancen var på vej mod underskud.

SF valgte at melde sig på banen med støtte til en justering af den økonomiske politik - på betingelse af, at indgrebet blev socialt afbalanceret og rummede miljømæssige perspektiver - og det endte med, at vi fik lavet „Buskortforliget“.

Den største regning blev sendt til dem, der køber store og dyre benzinslugende biler. Flyrejser blev også dyrere. De små benzinøkonomiske biler blev holdt nogenlunde neutrale - og alle, der dagligt skal bruge den kollektive trafik, fik en prisnedsættelse på 10% i den kollektive nærtrafik (HT, S-tog, amtslige trafikselskaber og DSB regionaltog) og en forlængelse af børnebilletterne til at gælde op til 15 år i stedet for de hidtidige 12 år.*

Alt i alt en både socialt og miljømæssigt godt afstemt pakke, der samtidigt gav den ønskede opbremsning i samfundsøkonomien.

De større ændringer i den økonomiske politik sker traditionelt om efteråret i forhandlingerne om finansloven.

Derfor lagde SF's folketingsgruppe allerede på sit sommergruppemøde i august strategien for, hvor vi ville forsøge at skaffe os indflydelse.

Vi valgte at rejse kravet om sikring af rent drikkevand og grundvand som det ene hovedkrav - og et opgør med de skandaløse mangler i ældreomsorgen som det andet. Vi kan nu se tilbage på et forløb, hvor strategien lykkedes.

Vi har fået aftalt en plan for en afgørende reduktion af kvælstofforureningen. Den miljømæssige målsætning om en samlet reduktion på 100.000 ton blev fastholdt - selv om aftalen endte med at blive indgået med andre partnere, end vi havde forudset.

Vandmiljøplan II blev bygget sådan op, at man skal forsøge at komme så langt som muligt med „bløde“ virkemidler: udlægning af arealer til våde enge, der kan opsuge kvælstof, skovrejsning, skærpede harmonikrav, øget foderudnyttelse osv. - men at man samtidigt også bruger de mere hårdtslående virkemidler med normsænkning og afgift på forbrug af kunstgødning udover det miljøbetinget bæredygtige. Det sidste slog Venstre og Konservative sig selvfølgelig noget i tøjet over - men det endte med at de måtte finde sig i det.

Aftalen skal løbende evalueres, så midlerne skærpes, hvis der bliver problemer med at opnå målene.

Enhedslisten endte med at stå udenfor aftalen - selvom vi havde mange fornuftige formøder med dem. Det er lidt underligt, at det skulle ende sådan - for det er kun teknik, der skiller.

Miljømålsætningen har været den samme i forhandlingerne hele vejen igennem - både før og efter EL var med. EL havde en lang stribe ultimative krav til den tekniske udformning af indgrebene, hvor SF var parat til at honorere langt de fleste - men vi må konstatere, at det i længden blev for broget for regeringen - og for dansk landbrug, der endte med at lægge et voldsomt pres på V og K for at lave en aftale med det mindst mulige bureaukрати - efter at landbruget havde erkendt, at miljømålsætningen lå fast.

Vi vil da også gerne røbe, at mange økologiske landmænd i SF havde ganske svært ved at affinde sig med Enhedslistens model - og de er lettede over, at det endte med den mindre bureaukratiske overforbrugsafgift, som SF lancerede første gang i 1991. Den giver betydeligt mindre bureaukрати og den virker hurtigere og lige så effektivt.

I indsatsen mod sprøjtemidler er der lavet en aftale, der samlet set rummer det kraftigste indgreb, der nogensinde er aftalt i Danmark. Afgiften på pesticider skal fordobles, pesticider skal forbydes i løbet af fem år på offentlige arealer, pesticidanvendelse i offentlige skove udfases som aftalt sidste år og pesticider forbydes hurtigst muligt helt i private haver og på ikke dyrkede arealer.

Provenuet af pesticidafgiften bruges til skærpet overvågning af vandmiljøet og til fremme af økologisk jordbrug.

Vandværkerne får i samarbejde med kommuner og amter adgang til at forbyde både pesticider og kunstgødning helt i landbruget i områder med sårbart drikkevand. Hvis dyrkningsrestriktionerne får et så stort omfang - f.eks. ved at der sættes meget skarpere græn-

ser for dyreholdet - at landmanden ikke kan fortsætte med den malkebesætning eller det svinehold, der er nødvendigt, for at han kan leve af det - kan han begære ekspropriation. Det er noget helt nyt og epokegørende i Danmark, at der nu kan eksproprieres til fordel for miljøet - og ikke kun til motorveje og elmaster.

Det giver samtidig baggrund for et tigerspring fremad i økologisk landbrug. Hvis 5-10% af landbrugsjorden bliver pesticid- og kunstgødningsfri zone er det givet, at dele vil blive brugt til skovrejsning og lignende. Men der vil stadig være meget store landområder tilbage, hvor det eneste, der giver mening, er at drive økologisk landbrug. For at understøtte udviklingen har vi yderligere aftalt en forøgelse af det offentlige indkøb af økologiske varer, afsat midler til øget markedsføring og afskaffet kontrolgebyret på økologisk landbrug. I dag er kun omkring 2% af landbrugsjorden økologisk - og med de eksisterende tiltag var det frem til i dag helt umuligt at nå målsætningen om 7% i år 2000. Med finanslovsaftalen og miljøaftalerne begynder der nu for alvor at være chancer for et betydeligt løft på området.

SF havde gerne set, at der også lå en klar aftale om helt at slippe for pesticider overalt i landbruget i løbet af forholdsvis kort tid - men det var mere end hvad regeringen kunne bringes til at acceptere i øjeblikket - så det tema må vi vende tilbage ved næste årsskifte, når Svend Bichel-udvalget har lavet deres rapport. SF's mål er et giftfrit Danmark - vi tror også, regeringen kommer til at gå ind for det, selvom det åbenbart skal tage lidt tid endnu, inden de er kommet så langt.

Miljøområdet er i finanslovsaftalen - udover indsatsen for vandmiljøet - også blevet styrket på en række andre felter, ved at 150 millioner kr. af ulandsbistanden omdirigeres til at styrke udbygning af vedvarende energi i den tredje verden, ved at støtte udvidelsen af bæredygtig handel med den tredje verden, ved at miljøvurderingen af finansloven udbygges og ved

at den kollektive trafik styrkes gennem en forstærket indsats for at løse pendlernes problemer.

På det sociale område valgte vi som nævnt at sætte fokus på de ældre. Alt for mange gamle i eget hjem frister en kummerlig tilværelse, når den hjælp de er dybt afhængige af, udebliver eller slet ikke lever op til rimelige kvalitetskrav. I mange kommuner fungerer hjemmehjælpen glædeligvis godt - men i andre er situationen helt uholdbar. Vi konfronteres jævnligt med historier om gamle, der bliver lagt i seng klokken 19 og først kan komme op igen klokken 9 næste morgen - efter 14 timer om gamle, der snydes for deres hjælp og om gamle, der føler sig styret langt mere af kommunale skemaer end af egne behov.

Vi er derfor meget tilfredse med, at det er lykkedes at komme igennem med krav om, at hver eneste kommune skal udarbejde kvalitetsplaner for deres hjemmehjælp - at planerne skal evalueres årligt og at de skal bygge på princippet om, at de gamle er deres egen hjemmehjælps direktør. Når hjemmehjælpen kommer på besøg, er det de gamle, der må definere, hvad hjælpen skal bruges til - og de skal sikres kompensation for mistede timer. Det kan f.eks. ske ved, at de får et klippekort til hjemmehjælpen, hvor der ganske enkelt ikke bliver klippet, hvis ikke hjælpen kommer. Samtidigt lægges der op til, at de ældre får et friere valg af hjemmehjælp. I den nye sociale servicelov er der bl.a. mulighed for at kommunen kan give plads for konkurrerende udbydere af hjemmehjælp, så den ældre kan hente sin hjemmehjælp der, hvor hun oplever den bedste service.

Regeringen og SF har i fællesskab afsat en pulje på 250 millioner kr. til at styrke kvaliteten i hjemmehjælpen. Pengene bliver målrettet til de kommuner, der hurtigst og mest effektivt kommer i gang med at sikre en bedre kvalitet i hjemmehjælpen.

På en række andre sociale områder er der aftalt vigtige forbedringer for beboere på forsorgshjemmene, for børn, der venter på børnepsykiatrisk behandling eller plads på en døgninstitution, for fædre, der gerne vil have længere barselsorlov, hvor de alene kan tage sig af barnet, og for de mange områder, der blev tilgodeset ved de aftaler, vi indgik i kredsen af satspuljepartier.

På uddannelsesområdet fik vi aftalt 1.000 nye uddannelsespladser, så vi får reduceret den meningsløse afvisning af unge, der ikke kan komme ind på den studieplads, de ønsker. Vi har aftalt en videreførelse af voksenlærlingeordningen uden loft, så succesen med at uddanne de lidt mere modne, kan fortsætte. Vi har aftalt en udbygning af Social- og Sundhedsuddannelserne, nye midler til uddannelser for ledige, større driftsstøtte til højskolerne og en kvalitetssikring på daghøjskolerne.

Indenfor retsvæsen er SF med i de indgåede aftaler - og i drøftelserne om flerårsaftaler om både ressourcestyring og om at finde de rigtige opgaveløsninger.

Der er ingen forhåndsgarantier om, at vi bliver enige om alt i kredsen af aftalepartier - men vi har i SF fundet det væsentligt, at vi kaster os ind i forhandlingerne med vore synspunkter, så venstrefløjen ikke bare står på sidelinien. Vi kan ikke være tjent med, at højrefløjens synspunkter får banen for sig selv.

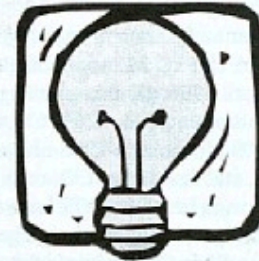
På finansieringssiden lykkedes det at fjerne de værste skrubbudser i regeringens udspil. Det hårdhændede indgreb overfor nyuddannede, der skal optjene dagpengere er væk. Det samme gælder forslagene, der ville forringe økonomien for enlige forsørgere.

Vi kan alt i alt se tilbage på en finanslovsforhandling, hvor det igen viste sig, at der er en verden til forskel på, om regeringen aftaler finansloven med SF eller med V og K.

Aftaler med V og K giver med stor sikkerhed nye grove sociale nedskæringer, hårde indgreb overfor arbejdsløse og store gavechecks til de i forvejen rigeste. Aftaler med SF indebærer

derimod, at det er sociale problemer, der bliver løst, og miljøet der får topprioritet. Det nummer gentager vi gerne i efteråret 1998 - hvis mulighederne viser sig.

Energi

Truslen mod det globale klima har været det helt centrale emne i denne folketingsamling, hvor forberedelserne til klimakonferencen i Kyoto i dec. 97 i høj grad har præget energipolitikken.

Derudover har energipolitikken også handlet om regeringens gennemførelse af „Energi 21“ og endelig beslutningerne om gennemførelse af EU's indre energimarked dvs. el- og gasliberalisering i EU.

Klimaafhtalen i Kyoto

Forud for klimakonferencen i Kyoto var SF's rolle at presse regeringen til at arbejde for høje CO₂-reduktioner i EU, så EU kunne spille en ledende rolle i forhandlingerne i Kyoto om en bindende klimaafhtale. Det lykkedes at få EU til at spille ud med en CO₂ reduktion på 15% år 2010. Det indebær så, at Danmark skulle påtage sig at reducere med 25% CO₂ i år 2010.

Og EU kom til at spille en ledende rolle både i de indledende forhandlinger og på selve klimamødet i Kyoto.

Resultatet blev, at 160 lande underskrev en protokol, hvor der er enighed om en juridisk bindende afhtale, der skal reducere industri-landenes drivhusgasser med mindst 5% i perioden 2008-2012. Protokollen dækker imidlertid over en række differentierede mål-

sætninger, hvor EU skal reducere drivhusgasserne med 8%.

Klimaafhtalen i Kyoto var både god og dårlig. God, fordi det endelig lykkedes at lave en forpligtende afhtale med CO₂-reduktionsmål. Problemet med afhtalen er først og fremmest, at den er helt utilstrækkelig, hvis vi skal undgå en klimakatastrofe i det næste årtusinde. Desuden er den fuld af huller, af såkaldt „varm luft“.

Det vil sige, at der er åbnet mulighed for, at USA i stedet for at nedbringe deres gigantiske CO₂-udslip, kan købe nogle drivhusgasser, som det tidligere Sovjetunionen ikke længere udsender efter sammenbruddet og murens fald.

Der skal nu sikres en effektiv opfyldelse på EU's forpligtelse.

SF skal igen presse på for at fastholde EU på det oprindelige udspil til klimakonferencen samt sikre gennemførelsen af de nødvendige virkemidler.

SF tog allerede i forbindelse med FN's ekstraordinære generalforsamling (Ungass) i juni 97, om opfølgning på miljøkonferencen i Rio (1992), initiativ til afholdelse af en forespørgselsdebat forud for de endelige klimaforhandlinger.

Derudover har SF været meget aktiv i forbindelse med afgivelse af mandat til Miljø- og energiminister Svend Auken i Europaudvalget. Det er SF, der har sikret, at regeringen har fastholdt en ambitiøs målsætning i EU.

„Energi 21“

Gennemførelsen af regeringens nye energiplan, „Energi 21“, som Folketinget behandlede i april 1996, går ikke særlig godt.

Målsætningen om 20% CO₂-reduktion i år 2005 i forhold til 1988-niveauet, samt målet om stabilisering af CO₂-udslippet fra transportområdet i år 2005, har regeringen meget store problemer med at få gennemført konkret. Både CO₂-reduktionen og udbygningen med vedvarende energi er mindre end forudsat.

Den manglende CO₂-reduktion skyldes først og fremmest stigningen i transportsektorens energiforbrug og udviklingen i elforbruget, men også at CO₂-reduktionerne ikke er gennemført som planlagt.

Danmark kan altså hverken leve op til egne CO₂-målsætninger eller til forpligtelser overfor EU og Kyoto-aftalen.

SF har gennem forskellige initiativer, forslag, spørgsmål og samråd m.m. gang på gang påpeget, at der var problemer med den konkrete gennemførelse af målsætningerne.

Det drejer sig f.eks. om udbygningen med decentral kraftvarme, elvarmekonvertering og energibesparelser.

SF har endvidere stillet forslag om Lokal Agenda 21 og grønne regnskaber. Forslaget indebærer, at der lokalt fastsættes mål for CO₂-reduktion samt gennemføres miljø- og energistyring gennem grønne regnskaber i det offentlige.

Forslaget indgår nu i regeringsgrundlaget.

Det var også nødvendigt at revidere biomasseaftalen mellem Socialdemokratiet, Det radikale Venstre, Centrumdemokraterne, De konservative, Venstre og SF fra 1993 for at nå de fastsatte CO₂.

Enhedslisten er imod udnyttelse af halm, flis og biogas til energiformål.

På trafikområdet har SF foreslået en række initiativer bl.a. omlægning af transportfradraget for at fremme kollektiv trafik og bompenge.

SF fik sikret et gennembrud for vedvarende energi i forbindelse med behandlingen af „Energi 21“. Folketinget vedtog nemlig en målsætning om udbygning af vedvarende energi med 1% i gennemsnit pr. år frem til 2030, så vedvarende energi kommer til at udgøre 35% af det samlede energiforbrug.

Også på dette område halter det for regeringen med at gennemføre denne udbygning. Det skyldes navnlig en mindre udbygning end forventet inden for biogas, halm og sol. Kun udbygningen med vindkraft er gået hurtigere end forventet i „Energi 21“. Den kraftigere udbygning på vindområdet vil dog ikke kunne opveje efterslæbet på de øvrige VE-områder i perioden frem til år 2005.

SF har presset på for at få gang i udbygningen af vindmøller på havet. En udbygning, hvor både elværker og private møllelaug skal deltage.

Foreløbig har SF sikret, at „Middelgrunden Havmøllelaug“ i København har fået penge til at forberede opstilling af ca. 20 store møller ud for København.

På solenergiområdet lykkedes det desuden at fastholde et tilskud til solvarme for at få gang i udbygningen igen, der var ved at gå i stå. Ligeledes lykkedes det at få fjernet energiafgiften på solcelle-el. Denne afgift er en væsentlig hindring for udbygningen med solcelle-el.

I finansloven for 1998 fik SF afsat 150 mill. kr. til fremme af vedvarende energiprojekter i u-lande.

Det er regeringen, SF og Enhedslisten der står bag „Energi 21“ samt CD, som dengang var i med i regeringen. Alle de borgerlige partier stemte imod.

Kul

Den 11. marts 1997 besluttede regeringen at sige nej til godkendelse af nye elværker, som helt eller delvist baseres på kul som brændsel. Derved fik SF gennemført et forslag fra 1996 om stop for nye kulkraftværker.

Den umiddelbare konsekvens af regeringens stop for ny kulkraft blev i øvrigt, at Svend Auken sagde nej til Midtkrafts ansøgning om at bygge et nyt stort kraftvarmeværk på Århus havn baseret på kul og biomasse. En beslutning vi i SF er særdeles godt tilfredse med. Det næste mål for SF er en kulafviklingsplan. Brugen af kul skal ned med årlige reduktioner. Danmark har i dag et af de højeste CO₂-udslip pr. indbygger, nemlig en kedelig 6. plads på verdensranglisten. Forklaringen er bl.a., at dansk elproduktion i meget stort omfang er kulbaseret.

Et andet problem ved at anvende kul i energiforsyningen er de store mængder stærkt miljøbelastende flyveaske og slagger, der produceres. Deponering af flyveaske og slagger er en stor belastning for grundvand og overfladevand.

Derfor har SF rejst to sager om deponering af flyveaske. Det drejer sig om et gigantisk flyveaske depot ved Vadehavet, hvor det lykkedes at få Svend Auken til at gribe ind i sagen samt om deponering af flyveaske i Århus bugt i en havnemole.

Socialdemokratiet, Det radikale Venstre, SF og Enhedslisten bekræftede kulstoppet, da Folketinget fastslog det i forbindelse med vedtagelsen af en dagsorden om energipolitikken i maj 1997.

De borgerlige partier ønsker fortsat brug af kul i den danske energiforsyning. Venstre, Konservative og Fremskridtspartiet fremsatte et for-

slag om dette i forbindelse med energidebatten i Folketinget maj '97.

EU og det indre energimarked

I foråret 1996 fremsatte regeringen et forslag om ændring af elforsyningsloven med henblik på en vis åbning af elmarkedet.

SF er imod et helt frit energimarked. Vi ønsker en samfundsmæssig regulering af et så væsentligt område som energiområdet.

Et helt frit marked er efter vores opfattelse helt uforeneligt med den miljø og energipolitik, som vi mener, der skal føres i Danmark. Og i særdeleshed uforeneligt med en CO₂-politik, der indebærer omstilling til energibesparelser, energieffektivitet og vedvarende energi. De principper, der i dag er gældende for energipolitikken som forbrugerejet, solidarisk betaling, forsyningssikkerhed er vigtige og væsentlige principper, som også skal gælde i fremtiden.

Men på grund af et øget pres for åbning af elmarkedet pga. det åbne marked i Norge, Sverige og Finland og med udsigt til en vedtagelse af eldirektivet i EU, mente vi dog i SF, at det var vigtigt for Danmark at vedtage sin egen ellovgivning med en begrænset åbning af elmarkedet og samtidig sikre den miljøvenlige energi, decentral kraftvarme og vedvarende energi.

Det var baggrunden for, at SF stemte for regeringens forslag i juni 1996. Da eldirektivet kom til behandling senere på året i EU, blev det vedtaget, som regeringen havde forhandlet tidligere og i øvrigt taget højde for i loven om ændring af elforsyningsloven.

De borgerlige partier stemte også for loven, selv om de havde ønsket en meget større åbning af markedet.

Enhedslisten stemte imod loven, med påstand om at ville fastholde en uændret situation på elforsyningsområdet. De så i denne forbindelse helt bort fra den realitet, at eldirektivet ville blive vedtaget og Danmark derefter skulle gennemføre lovgivning på elområdet under alle omstændigheder som følge af el-direktivet.

Da Lov 486 skulle godkendes i EU opstod der forskellige vanskeligheder. Men det lykkedes omsider halvandet år senere at få godkendt loven i uændret form.

Efterfølgende har det vist sig, at denne lov er et godt værn mod den værste liberalisering og helt nødvendig for at sikre både vedvarende energi og den miljøvenlige kraftvarme i det fremtidige marked.

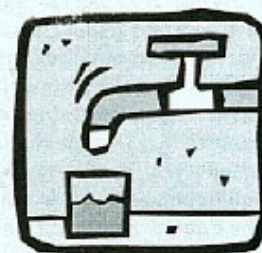
I forbindelse med forhandlingerne om gasdirektivet i EU har SF's principielle holdning

været den samme som til åbning af elmarkedet. Hensynet til de overordnede samfundsinteresser, forbrugerinteresser og den miljøvenlige energi, kraftvarme og vedvarende energi skal varetages.

SF har taget initiativ til afholdelse af en høring om de nye udfordringer i energipolitikken. Formålet med høringen er at give et bidrag til debatten om regeringens kommende energiform. Teknologirådet arrangerer høringen for Folketingets energipolitiske udvalg.

Miljø

1997 blev året, hvor EU besluttede, at „bæredygtig udvikling“ skal ind i EU-traktaten, og Ritt Bjerregård er i gang med et oplæg til EU-topmødet i Cardiff til juni, men stadig har Danmark ikke en samlet indsats for „bæredygtig udvikling“. Det hænger naturligvis sammen med, at det stadig er en ret almindelig vækstpolitik, der tegner regeringens hovedlinje. Begreber som økologisk råderum er desværre stadig mest til festtalerne. Her er en af SF's vigtigste politiske opgaver fortsat at kritisere den traditionelle vækstpolitik, samt presse på for alternative udviklingsmuligheder. Vi har vist vejen bl.a. med vort stædige pres for også at få en miljøfinanslov. Vi er slet ikke langt nok, men vi ved, hvad vi vil have. Nemlig årlige bindende reduktionsmål for CO₂-udslip, andre forurenede stoffer, afvikling af farlige kemikalier, årlige planlagte opfyldelser af handlingsplaner m.m. Efterhånden har vi rigtig mange handlingsplaner på miljøområdet, men problemet er, at de ikke følges konkret

op, og at der ikke er besluttet de nødvendige politiske virkemidler til at opnå målene. Derfor skal miljø ind og styre på linie med økonomien - bl.a. gennem miljøfinansloven. Målet er miljø over økonomi.

Vi har også presset regeringen til at begynde at analysere subsidiernes miljøvirkning. Et meget vigtigt område i den fortsatte diskussion om, hvordan vi skal kunne vende udviklingen. Det er nemlig sådan, at langt de fleste subsidier til erhvervsliv m.m. i verden direkte forringer miljøet - tænk blot på EU's landbrugspolitik! En diskussion om afvikling af en lang række subsidier vil således kunne dreje hele debatten i en anden retning, hvor der både bliver tale om at kunne spare penge og få bedre miljø, i stedet for den traditionelle om, at mange gerne vil prioritere miljøet, men "har vi nu råd til det?".

I de sidste år har SF effektivt bragt miljø ind i alle aktuelle diskussioner, hvor regeringen har

haft brug for vore stemmer. I år særligt markant med vort krav fra sommergruppemødet i Kerteminde om en forøget indsats mod pesticider og for grundvandet, et krav der effektivt blev koblet til finanslovsforhandlingerne. Som bekendt blev resultatet både en aftale om begrænsning af pesticider og Vandmiljøplan 2. For første gang i de mere end 10 år, der er gået siden Vandmiljøplan 1, er der nu grund til at være fortrøstningsfuld. Målsætningen om at reducere mærkbidraget - den del af kvælstofbelastningen, der siver ud fra markernes rodzoner - med 100.000 tons kvælstof, er fastholdt. Og denne gang er der aftalt virkemidler, der virker - og det er aftalt, at virkemidlerne skal justeres, hvis det viser sig, at de ikke virker godt nok.

For det første gennemføres det største nationale naturgenopretningsprojekt i landets historie. For det andet er der for første gang krav om, at der skal gødes under det økonomisk optimale - og anvendes efterafgrøder, reelle grønne marker, der holder på kvælstoffet. Og for det tredje gennemføres den største satsning på økologisk landbrug nogensinde. Rammene for forhandlingerne om Vandmiljøplanen var langt bedre end tidligere. Dels skulle Danmarks Miljøundersøgelser levere det faglige input til vurderingen af reduktionstallene og virkemidlerne, og dels skulle planen være så god, at den kunne leve op til EU's Nitratdirektiv. To instanser, som landbrugslobbyen vanskeligt kan lægge pres på. Vandmiljøplan 2 skal midtvejs-evalueres i år 2000 og parterne bag aftalen skal her vurdere om den samlede reduktion af mærkbidraget på 100.000 kan nås i 2003 - eller om der skal "skrues op" for virkemidlerne. EU-kommissionen vurderer nu om de vedtagne virkemidler er tilstrækkelige til at opnå den reduktion på 100.000 af mærkbidraget, der er en afgørende del af forudsætningerne for, at Danmark kan leve op til Nitratdirektivet.

Allerede inden jul aftalte SF og regeringen en forhøjelse af pesticidafgiften. Som Vandmiljøplan 1 havde Pesticidhandlingsplanen ikke levet op til de målsætninger, der blev fastlagt i

80'erne. Som et led i bestræbelserne for at nå planens mål om halvering af behandlingshyppigheden aftales en fordobling af afgiften på pesticider, og at provenuet herfra skal anvendes til fremme af økologisk dyrkning, alternativer til kemisk ukrudtsbekæmpelse, Økologiens Hus og midler til forbedret overvågning af grundvandet. Med midlerne til sidstnævnte vil det blive muligt at konstatere pesticiderne langt tidligere og dermed at få dem forbudt, før de bliver et omfattende problem. I dag er det i vid udstrækning "fortidens synder", vi finder i grundvandet - pesticider, der er spredt for flere år siden. Den forøgede overvågning vil give bedre sikkerhed og vil helt sikkert betyde flere forbud mod pesticider. Men det er kun et forbud mod pesticider, der kan sikre grundvandet, flora og fauna.

SF's mål er en total udfasning af brugen af pesticider. Med SF's aftale med regeringen er der nu lagt op til en fuldstændig udfasning på offentlige arealer, i private haver og på udrykkede arealer. Tilbage står landbrugets anvendelse af pesticiderne, der udgør langt det største forbrug. Vi kunne ikke få regeringen med på udfasningsplaner for landbruget. Det slagsmål må vi tage, når Bichel-udvalget, der blev nedsat i sommers, kommer med sin rapport i marts 1999 om konsekvenserne af helt at forbyde brugen af pesticiderne i jordbruget. Som et led i pesticidaftalen skal Bichel-udvalget nu også vurdere konsekvenserne af en fuldstændig omlægning til økologisk landbrug.

Vor nye store satsning er kampen mod Kemi-kaos. For at skabe sammenhæng mellem menneskers sundhed og de stoffer vi omgiver os med. For at forcere afviklingen af farlige stoffer. Og for at kræve en særlig indsats for at beskytte børn og fostre mod virkningerne af det omfattende kemiske "baggrundstryk". SF har fortsat presset for at få afviklet brugen af den giftige plast PVC, der skaber kemikaos på grund af de mange tilsætningsstoffer, og som skaber affaldsproblemer i forbrændingsanlæggene. PVC fortsætter at skabe overskrifter. Plastindustrien har ikke kunnet leve op til

planerne om at genbruge PVC; giftige phthalater i PVC-legetøj og bideringe til småbørn; tungmetaller i legetøj. Den reviderede handlingsplan for PVC og en ny for phthalater er derfor hele tiden blevet udsat - senest til efter sommer.

Siden sommer har SF presset på for at få vedtaget en dieselpolitik. En rapport fra Miljøstyrelsen viser, at der højst sandsynligt dør flere som følge af partikler fra dieselos end på grund af trafikuheld. Det er særligt i de større byer, at dieseldrift udgør et sundhedsproblem. SF vil have diesel ud af byerne og fremme andre drivmidler.

Mange enkeltsager presser sig på, og SF har løbende taget en række op. Men det er givet, at vi ikke har set de sidste sager, hvor et kemisk stof eller et produkt med giftige kemikalier fører til nye overskrifter. Kemikalietrykket vokser på trods af vedtagelse af hensigtserklæringer, mængderne af rapporter og stadige fortsatte "kemi-sager" i medierne. SF har derfor fremlagt et beslutningsforslag for at få sat gang i processen med at få afviklet Kemikaos. For det første skal bevisbyrden helt over på industriens banehalvdel, og vi skal have fremmet arbejdet med at lave positivlister ud fra forsigtighedsprincippet - i dag er langt de fleste af de 100.000 stoffer, der er registreret i EU netop kun det: opført uvurderede på en liste. For det andet skal forbrugere og indkøbere have en reel valgmulighed: Produkter med uvurderede stoffer eller stoffer på listen over uønskede stoffer skal mærkes. For det tredje skal der tilskyndes til indfasning af grønne produkter gennem offentlige grønne indkøb og støtte til grønne produkter. For det fjerde skal kontrollen med især importerede produkter forstærkes, meget gerne i samarbejde med andre lande. Og så skal der sættes gang i forbud og hurtig udfasning af de farlige stoffer, samtidigt med at miljøstyrelsen styrkes på kemikalieområdet.

SF har længe arbejdet for at få placeret det overordnede ansvar for sundhed og miljø i ét ministerium, for eksempel sundhedsministeriet, således at ingen kan være i tvivl om, hvor

det ligger. Og samtidigt har vi presset på for få en handlingsplan for en bedre beskyttelse af børn og fostre mod Kemikaos. En sådan er nu lovfæstet i USA og har regeringen viljen, kan den altså også i USA - af alle steder - hente inspiration til at lave en handlingsplan for Danmark.

Væksten i biltrafikken fortsætter, og SF foreslog derfor i forbindelse med finanslovsforhandlingerne, at der blev afsat midler til markante forbedringer i den kollektive trafik efter trafikforliget fra maj 1997 ledte til en takstnedsættelse på omkring 10%. SF ønskede taksttalen for 1998 suppleret med midler til betydelige serviceforbedringer.

Miljøproblemerne er internationale og kan kun løses i et forpligtende internationalt samarbejde. Derfor bruger vi mange af vore kræfter på globale miljøproblemer. Vedvarende energi er blevet særligt prioriteret i Danmarks ulandshjælp, og SF har presset meget på for at få vedvarende energi - og energispørgsmålet i det hele taget - frem på den globale dagsorden. Et sted, hvor det faktisk kan ses i verden, at vi eksisterer. På UNGASS-topmødet i New York var Danmark med til at presse energi ind på dagsordenen i Kommissionen for Bæredygtig udvikling (CSD) under FN. I det hele taget blev året et varmt CO₂ år med en ret flot EU-profil før og under Kyoto i direkte konfrontation med bl.a. USA. Det er nu en vigtig opgave at fastholde EU-profilen bagefter og op til mødet i efteråret i Buenos Aires, hvor Kyoto-bestemmelserne skal udmøntes i konkrete forslag. Ligesom den danske regering skal holdes fast på vore mål om 20% reduktion inden år 2005. Vi skal have årlige reduktionsmål for at være sikre på, at vi når målet!

Her kommer erhvervspolitikken ind i billedet. Derfor vil SF tage initiativer for at starte en dialog med bl.a. dansk industri om begreberne „faktor 4“ og „faktor 10“, der er udviklet af Romklubben og Wuppertal-instituttet indenfor de seneste få, og som dækker over, at vi skal beskære ressourceforbruget med 75% (faktor

4) og på sigt 90% (faktor 10). Deres pointe er, at indtil videre har bestræbelserne mest fokuseret på at gøre arbejdskraft overflødig, mens ressourceforbruget er steget kolossalt. Udfordringen er nu 'ressource-produktivitet', eller hvordan vi kan bevare eller oprette en god livskvalitet med mindre brug af ressourcer gennem bevidste design-, materiale og produktvalg, infrastrukturer m.v.

Det er vigtigt, at miljødiskussionen ikke ender med at blive alt for kedelig og forudsigelig. For den handler jo om den mest omfattende omstillingsproces - styret af demokratiske beslutninger - som vi har set nogensinde. Ovenikø-

bet i et nyt og spændende samspil mellem nationale beslutning og international beslutning. Samt i et samspil mellem græsrodder og politikere.

Omstillingen vil koste i traditionel levestandard, men det vil blive fantastisk spændende og udfordrende. Samt kræve al vor indsats i forskning, produktudvikling, uddannelse m.m.

Det var uhyre vanskeligt at slippe igennem med miljøspørgsmål under valgkampen. SF fremlagde her bl.a. "Miljøplan Danmark: Omstilling til økologisk bæredygtighed - for alvor" med SF's forslag til hovedindsatsområderne i de kommende fire år.

Global politik

Forsvar

Den sikkerhedsmæssige situation

På det Sociale Topmøde sagde Nyrup: "Nu er det tid til at flytte midler fra militæret til social, miljø og økonomisk udvikling", og der er god grund til at tænke alternativt.

Danmark har aldrig nogensinde været i en så gunstig sikkerhedspolitisk position som nu.

Det er den samstemmende konklusion, uanset hvilke sikkerhedspolitiske eksperter der udtaler sig (senest i analyserne fra Forsvarskommissionen):

Årsagen er den enkle, at de sidste 10 år har vendt helt rundt på det stivnede verdensbillede, der blev efterladt efter 2. Verdenskrig. Den kolde krig er slut, Muren er faldet og Tyskland genforenet, Warszawa-pagten er opløst, de tidligere medlemslande er i dag

demokratiske lande - ligesom i øvrigt Rusland selv. Alt i alt forandringer så grundlæggende, at vel næppe nogen havde forestillet sig det for 10 år siden. Summen af disse forandringer er ovenstående konklusion: At Danmark aldrig har været i en mere gunstig sikkerhedspolitisk situation. Det betyder som bekendt ikke, at alle trusler er forsvundet. Tværtimod har perioden siden murens fald jo været kendetegnet ved en række regionale spændinger og konflikter (Eksjugoslavien, Albanien, Kaukasus m.fl. - bare for at nævne nogle af de mere ondartede sammenbrud). Men det forrykker ikke konklusionen om Danmarks sikkerhedspolitiske situation. Det fortæller i virkeligheden noget om, hvor langt kyniske magthavere og meningsdannere kan manipulere en befolkning i områder, der er præget af økonomisk, social og samfundsmæssig sammenbrud.

Hvad er så svarene på den nye sikkerhedspolitiske situation? De borgerlige partier argumenterer som om intet var anderledes, som om tekstbehandlingsafsnittet om forsvar slet ikke er skiftet ud. Alt skal blive som det var, selv om virkeligheden er fuldstændig forandret.

Den anden position er regeringens, der jo specielt har været fortalere for at Danmark, som et af de få europæiske lande, har draget den konklusion af den kolde krigs ophør at sikre en svag stigning i forsvarsbudgetterne med det resultat, at Danmark fra at være et land, der lå placeret i midten i forsvarsudgifter målt pr indbygger i dag er et af de førende lande i militærudgifter pr indbygger - og det i en situation, hvor Danmark's sikkerhedspolitiske situation er mere gunstig end nogensinde.

Den tredje position har været SF's i Folketinget. Vi er tilhænger af et forsvar - men vel at mærke et forsvar, hvis størrelse og ressourcetil-måling afspejler de sikkerhedspolitiske analyser. Det betyder efter vores opfattelse, at forsvaret får tre hovedopgaver:

Opgaver i nærområdet (suverænitetsbevarelse, miljø- og fiskerikontrol og inspektion, farvandsvesen samt retningsopgaver)

Overvågning af den militære situation i omverdenen og et planberedskab til iværksættelse, hvis en helt ny sikkerhedspolitisk situation skulle opstå over en årrække.

Internationale opgaver som Danmark påtager sig (f.eks. gennem deltagelse i FN, OSCE eller NATO)

Derfor støtter vi Danmarks stigende internationale engagement. Vi anser det for en humanitær forpligtelse (som f.eks. i Bosnien) - men også som et eksempel på sikkerhedspolitik i dansk interesse.

SF foreslog derfor, da der blev forhandlet om en ny forsvarsaftale, at Danmark på linje med stort set alle NATO-lande i regionen tog konsekvensen af den kolde krigs ophør - og over en årrække skar mindst 20% af de danske

forsvarsudgifter. Og at midlerne, der indspares gennem nedskæringer af forsvarsudgifterne anvendes til at imødegå de egentlige trusler, truslerne om økonomisk, social eller miljømæssigt sammenbrud i de områder, hvor vi har set, hvor galt det kan gå. Samtidig med dette skal Danmark spille en fremtrædende rolle for at styrke den kollektive sikkerhed for at forbedre det internationale samarbejde og for at sikre freden og menneskerettighederne.

Våbenkapløb

Det er fuldstændig uforståeligt, at en regering af socialdemokratiet og de radikale bringer Danmark ind i en førerposition for en ny oprustningsrunde. Det fremgår ovenikøbet af Hækkerups udtalelser til Politiken 1.1.98, at Hækkerup vil endnu videre. Han er ifølge Politikens referat parat til at hæve niveauet for våbenkøb yderligere. Jamen - dette er jo vanvid. Der er en lodret modsætning mellem konklusionerne om Danmarks sikkerhed og Danmarks rolle som førende i en ny oprustningsbølge. Hækkerup forklarer våbenkøbenes nødvendighed med Danmarks internationale deltagelse (bl.a. i Bosnien). Det undrer, at Hækkerup ikke nævner, at Forsvarskommissionen, da den besøgte Bosnien i oktober 97, fik det klare svar, at udstyret var fuld tilstrækkeligt til at løse opgaven. Derfor skal Hækkerup og andre lade være med at misbruge den danske tilstedeværelse i bl.a. Bosnien til at dække over en ny kaprustning, der ingen militærbegrundelse er for.

Hjemmeværnet

Konsekvensen af den langt mere gunstige sikkerhedspolitiske situation for Danmark betyder, at reaktionstiden for et dansk forsvar er blevet forøget voldsomt. Derfor er det også svært at argumentere for den fortsatte betydning af Hjemmeværnet. Derfor bør hjemmeværnet efter SF's opfattelse udfases efterhånden som medlemstallet falder. Parallelt med dette skal ske betydelige materiel- og mandskabsreduktioner i forsvaret, så vi får et moderne fleksibelt forsvar, der står i forhold til

den sikkerhedspolitiske situation og de opgaver, der skal løses.

NATO's udvidelse

„Den mest skæbnesvangre fejltagelse i amerikansk politik efter den kolde krig“. Sådan betegnes beslutningen, om at udvide NATO med de tre lande Polen, Ungarn og Tjekkiet af ingen ringere end den ansete amerikanske diplomat, George F. Kennan (faderen til inddæmningsteorien over for Sovjet under den kolde krig).

I 1989 spillede Pink Floyd ved en kæmpefolkfest i Berlin for at fejre murens fald. Vi stod for første gang efter den kolde krigs afslutning med muligheden for at virkeliggøre drømmen om et helt, sammenhængende, nedrustet Europa. Så forskellig var dagsordenen for bare få år siden fra den forslag, vi i dag diskuterer, der helt grundlæggende er båret af de gamle fjendebilleder.

Regeringen skrev i den skriftlige fremsættelse: „Det er regeringens opfattelse, at Polens, Den Tjekkiske Republiks og Ungarns tiltrædelse af Den Nordatlantiske Traktat vil forøge det nordatlantiske områdes sikkerhed“. I SF er vi af den stik modsatte opfattelse. At vi med denne beslutning med George F. Kennans ord er i færd med at begå den mest skæbnesvangre fejltagelse efter den kolde krig.

Alle forsvarspolitisk interesserede ved, at alle politiske kredse i Rusland er imod udvidelsen. Alle er advaret imod de indenrigspolitiske konsekvenser i Rusland med svækkelse af reformkræfterne som det sikre resultat. Alle ved, at den russiske DUMA har udsendt godkendelsen af START-2 aftalerne på grund af udvidelsen. Alle véd, at Rusland som modsvar vil lægge øget vægt på atomvåbenstrategien.

Irak

Der er ikke den mindste tvivl om for SF, at Saddam Hussein er en diktator, oven i købet af allerværste skuffe. Det taler skrupeløse

brutale overgreb mod landets egen befolkning om, herunder militære angreb på befolkningsgrupper og mord på politiske modstandere. Det hører til dagens uorden i Irak. Der er næppe heller tvivl om, at Irak ikke overholder sine forpligtelser, og at Saddam Hussein har leget kispus med såvel våbeninspektørerne som med det internationale samfund. SF's helt grundlæggende modstand mod støtten til dansk deltagelse i et militært angreb skyldes altså ikke en uenighed her. Men vi er overbevist om, at et militært angreb både er ulovligt og dumt. I henhold til FN-pagten kan mellemstatslige krigshandlinger kun tillades, hvis den ene part udgøres af FN eller er autoriseret af FN, dvs. FN's Sikkerhedsråd.

Ulandspolitik

I forlængelse af det store diskussionsoplæg om ulandspolitik, som SF's hovedbestyrelse har vedtaget, har vi deltaget i debatten om forbedringerne af ulandshjælpen. SF har sat fokus på behovet for at gøre hele ulandshjælpen grøn, herunder har vi i finanslovsforhandlingerne aftalt, at 150 mio. kr. prioriteres særligt til vedvarende energi. Netop satsning på vedvarende energi har alle de elementer, der er vigtige for SF i ulandspolitikken. Det fremmer den økonomiske udvikling i de fattigste områder, idet vind og sol netop kan opbygges i de områder på kloden, hvor der ikke er elektricitet i dag. Det gælder for 2 mia. mennesker! Altså økonomisk vækst på et bæredygtigt grundlag. Det er en decentral udvikling, der bliver fremmet i modsætning til næsten alle andre energiformer, der ofte er ekstremt centralistiske.

En anden stor opgave bliver at integrere indsatsen for menneskerettigheder i ulandshjælpen.

SF har desuden taget en række initiativer for at sætte menneskerettighederne højere på den politiske dagsorden. Det gælder f.eks. i forhold til Kina, hvor vi har kritiseret regeringen for at opprioritere økonomiske interesser over menneskerettighederne.

Folketinget bør øge sin indsats for at overvåge menneskerettighedssituationen i de lande, som vi samarbejder med. Det betyder, at de lande vi giver ulandshjælp skal vurderes årligt med forslag til evt. ændringer i hjælpens sammensætning under indtryk af situationen. Og det betyder at Folketinget skal styrkes med henblik på at skaffe informationer frem, fra organisationer m.m.

Danmark bør i ERU arbejde for, at EU skærper sin overvågning af menneskerettighedssituationen i de lande, som EU har aftaler med. F.eks. Middelhavsftalerne og Europa-aftalerne.

WTO

SF arbejder fortsat - og er til en vis grad lykkes - med at få skabt ordentlig parlamentarisk kontrol med WTO-arbejdet.

For SF er det vigtigt at opprioritere områder som miljø, arbejdstagerrettigheder og ordentlige forhold for ulandene i WTO-sammenhæng. WTO er at sammenligne med et Indre Marked på verdensplan. Det kræver derfor en aktivt arbejdende nationalstat og bindende globale regler, hvis WTO skal have et kvalificeret modspil.

OECD's MAI-aftale

I 1998 lærte vi en ny forkortelse at kende, MAI aftalen - Multilateral Agreement on Investment. Det er en aftale som er under forhandling mellem de 29 medlemslande af OECD. Formålet er, at virksomheder trygt kan investere i andre lande uden at blive diskrimineret af regler, der favoriserer nationale inve-

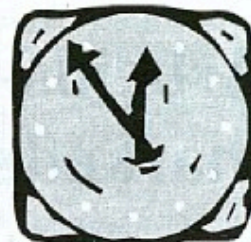
steringer. Derfor sikrer aftalen, at udenlandske virksomheder bliver behandlet mindst lige så godt som nationale. Det er hensigten, at ulandene på sigt skal tilslutte sig aftalen, idet det netop er de fattigste lande, som i dag har store nationale interesser i at favorisere nationale investeringer.

I SF erkender vi globaliseringens fremmarch og de deraf afledte behov for internationale regler. Vi er imidlertid skeptiske overfor det udkast der foreligger på nuværende tidspunkt (april 98). Der udestår flere spørgsmål, som skal klarlægges før vi kan støtte, at Danmark underskriver MAI-aftalen:

1. Vi skal sikre, at aftalen ikke fører til en kamp om at udbyde de laveste og dårligste regler for miljø og social- og arbejdsmarkedsreguleringer.
2. Vi skal sikre, at aftalen ikke hindrer ulandenes mulighed for at fremme deres nationale interesser i at føre en social og regional fordelingspolitik.

Endelig finder vi det dybt kritisabelt, at en aftale, der omfatter ca. 85 % af hele verdens investeringer, hvilket svarer til ca. 350 mia. dollars årligt, bliver forhandlet uden nogen bred offentlig debat. Derfor vil vi i SF gøre hvad vi kan for at fremme en bred og saglig debat om MAI-aftalen, før den forventes vedtaget til næste år.

Europa-udvalget

Arbejdet i Europa-udvalget har det seneste år været præget af debatten om Amsterdam-traktaten. På baggrund af den interne diskussion og resultatet af det ekstraordinære EU-landsmøde skete der en udskiftning af besættningen i udvalget, så den nu består af følgende: Holger K. Nielsen, Anne Bastrup og Kristen Touborg.

På trods af udskiftningen har vi lagt vægt på kontinuiteten i SF's arbejde i Europa-udvalget. Heri ligger bl.a., at der ikke har været tale om et politik-skifte i forhold til de mandater, som vi giver ministrene. Vi har lagt stor vægt på at stå ved meldinger, der er givet fra SF's side før udskiftningen.

Heri ligger også en udmøntning af det faktum, at uenigheden om Amsterdam-traktaten ikke er udtryk for en uenighed om vor grundlæggende Europa-politik. Vi har forskellige politiske vurderinger af traktaten og dens forenelighed med SF's Europa-politiske program, således som det blev formuleret på landsmødet i 1995.

Det centrale heri er dels, at vi er imod unionsudviklingen, dels at vi er for et praktisk samarbejde mellem nationalstater om løsning af grænseoverskridende problemer og således, at EU i højere grad bliver præget af røde og grønne værdier.

Modstanden imod unionsudviklingen er en hovedårsag til SF's nej til Amsterdam-traktaten - specielt på det retlige og politimæssige område sker der et skred i retning af mere union. Og det har i den sammenhæng spillet ind, at protokollen med undtagelsen på det retlige område reelt blev undergravet, da et flertal i Folketinget (imod SF's stemmer) til-

sluttede sig Schengen-samarbejdet. Vi vil i Europa-udvalget fortsat markere SF's unionsmodstand, men vi gør det på et politisk grundlag, og vi tager samtidig stilling til regeringens forhandlingsoplæg ud fra vore overordnede politiske prioriteringer.

Et væsentligt element heri er vort krav om en bedre politisk regulering af det indre marked. Her er vi ofte i et modsætningsforhold til de borgerlige partier (også de EU-positive) som ud fra erhvervsinteresser ønsker, at det indre marked skal fungere så frit som muligt. Når det f.eks. drejer sig om miljøpolitik og forbrugerpolitik stemmer vi ofte sammen med regeringen og imod de borgerlige partier. I denne politiske stillingtagen adskiller vi os ofte fra Enhedslisten, der har valgt en fundamentalistisk EU-modstand, hvor den politiske stillingtagen ofte fortoner sig i tågerne.

Det er indlysende, at uenigheden om Amsterdam-traktaten har præget gruppens arbejde på de europapolitiske spørgsmål. I flere tilfælde har vi stemt forskelligt omkring dagsordensforslag i Folketinget, ligesom gruppens mindretal har formuleret sig i debatterne om Amsterdam-traktaten. Vi har imidlertid været i stand til at håndtere uenigheden på en måde, som ikke har haft negative konsekvenser for vort arbejde i øvrigt.

Det er afgørende, at folketingsgruppen arbejder for den politik, som landsmødet har vedtaget - og at der ud fra SF's arbejde i Folketinget ikke bliver tvivl i offentligheden om, at partiet anbefaler et nej ved folkeafstemningen. Men vi giver så også mindretallet mulighed for at ytre sig - i overensstemmelse med de spilleregler, vi i fællesskab har vedtaget.

Arbejds- markedet

Området har ikke i det forløbne år været underkastet de voldsomme ændringer. Efter at Nyrup-regeringen i 1993-95 gennemførte betydelige ændringer i samarbejde med partierne til højre, og som bl.a. betød forringelser i de arbejdsløses vilkår, i orlovsordningerne og afskaffelse af overgangsydelsen, har arbejdsmarkedet i et vist omfang haft „fred“ for lovgivningsmæssige initiativer. Det betyder samtidig, at nogle af de ændringer, der burde laves, enten ikke er kommet eller kun er kommet i en noget forkølet udgave.

Som ved tidligere lejligheder er ændringer på arbejdsmarkedet også i år blevet kædet sammen med finansloven. Ligesom SF i forbindelse med finanslovsforhandlingerne rejste spørgsmål om forbedringer på arbejdsmarkedet, herunder spørgsmål om at nedbringe arbejdsløsheden.

SF-initiativer

SF har fremsat et meget omfattende forslag til en ændret seniorpolitik, der bl.a. indebærer, at AF skal tage særlige initiativer i forhold til ældre arbejdsløse, en fleksibel efterløn, der indebærer en efterlønsordning, der slår efterløn og delefterløn sammen og erstatter disse ordninger med supplerende efterløn svarende til supplerende dagpenge. Dvs. mulighed for og ret til at få supplerende efterløn, når man efter at være fyldt 60 år ikke har fuld arbejdstid. Den enkelte skal have ret til at vælge f.eks. 20 eller 10 timers arbejde om ugen og få supplerende efterløn eller 0 timers arbejde og fuld efterløn. Efter SF's opfattelse har alle ret til en

aktiv livsudfoldelse i livets tredje alder. En aktiv livsudfoldelse kan for nogen være at blive på arbejdsmarkedet til folkepensionsalderen indtræder fra det 67. år. Måske endda endnu længere. Andre ønsker måske en gradvis udtræden fra arbejdsmarkedet begyndende fra de er 60 år. Måske endda før. Andre igen ønsker måske fuld tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet fra det 60. år. Måske endda før, hvis man som langtidsledig synes, at det er udsigtsløst at få et arbejde. Derfor har SF også foreslået, at overgangsydelsen blev genindført.

Under folketingsvalgkampen præsenterede SF en mere fleksibel model for en børnepasningsorlov, som i højere grad skal kunne tilgodese de behov som forældre og børn har. Udover større fleksibilitet er det også nødvendigt, at satsen for ydelsen sættes op. Den nuværende sats på 60% er uacceptabelt. SF's pakke til en bedre børnepolitik indholdt også retten til omsorgsdage udover naturligvis en børnepasningsgaranti.

I forbindelse med finanslovsforhandlingerne arbejdede SF for at få gennemført foranstaltninger, der kunne bidrage til at få arbejdsløsheden reduceret yderligere. Det drejer sig om grønne job, nye job indenfor pleje- og omsorgssektoren, deling af arbejdet, uddannelse, rotation m.v. Men når det gælder flere nye regulære stillinger og deling af arbejdet ved brug af dagpengene har regeringen været helt afvisende.

SF's resultater

SF's resultater på arbejdsmarkedsområdet blev primært opnået i forbindelse med finanslovsaftalen og drejede sig først og fremmest om forhold vedr. uddannelse og som derfor mere indirekte har betydning for arbejdsmarkedet.

SF opnåede dog under finanslovsforhandlingerne, at regeringen trak forslaget om, at dimittender skal have 52 ugers ordinær beskæftigelse inden for 3 år for at få adgang til indi-

viduelt beregnede dagpenge tilbage, og at de gældende dagpengeregler for dimittender blev videreført. Derudover skete der en svækkelse i regeringens stramninger i 4-timers kravet. Det opnåede SF, selv om SF stemte imod selve forslaget.

SF fik også igennem, at forsøgsordningen med tilskud til voksenlærlinge, der ellers ville udløbe ved udgangen af 1998 fortsætter uden at der er nogen begrænsninger i, hvor mange, der kan benytte sig heraf.

Demokrati

SF er ubetinget det parti, der gennem årene har sat demokratiforslag mest på Folketingets dagsorden.

Som optakt til kommunalvalget fremsatte SF forslag om kommunale folkeafstemninger og forslag om tilbagekaldelsesret. Formålet med at give vælgerne mulighed for at få folkeafstemning er, at derved er der mulighed for at øge folks indsigt, engagement, indflydelse og at øge ansvarligheden hos både vælgere og valgte, hvorved vi i højere grad kan udvikle et deltagerdemokrati

Til styrkelse af det lokale demokrati og det politiske engagement foreslog SF også, at 50% af vælgerne skal have mulighed for at kræve omvalg, når de føler, at de valgte - eller nogle af dem - har svigtet det, de gik til valg på. Forslaget tager således højde for den situation, som opstod i Fakse efter valget i 1993, hvor to

socialdemokrater efter valget gik over til de borgerlige, så den ene af overløberne blev borgmester, den anden socialudvalgsformand. Noget lignende var ved at ske denne gang i Holmegaard.

SF har ved flere lejligheder stillet forslag om større åbenhed i forvaltningen både i EU, staten, amter og kommuner. Og netop for at sætte fokus på dette spørgsmål har SF ved flere lejligheder stillet forslag om åbne postlister, så borgerne og pressen i langt højere grad kan bruge offentlighedsloven. Der skal her dog ske en afvejning i forhold til, at offentligt ansatte også skal beskyttes imod chikane. Derfor har SF også støttet regeringens forslag i denne forbindelse.

SF nåede ikke inden folketingsvalget at fremsætte forslag om demokratisering af ATP, LD og pensionskasserne. Forslagene var helt klar til fremsættelse, da valget blev udskrevet. Nu er de så klar til at fremsætte til oktober.

Erhverv

I sidste samling var konkurrenceloven til behandling. Sagen endte desværre med, at regeringen lavede forlig med de borgerlige partier. Det betød, at loven nok indeholder en række gode og nødvendige opstramninger, men ikke indebærer fusionskontrol. Både Finland og Holland er i gang med at indføre fusionskontrol i deres nationale lovgivninger, så om kort tid vil det kun være Danmark og Luxembourg, der ikke har mulighed for at gribe ind mod fusioner, der skaber nye monopoler.

På et andet punkt har SF haft et godt samarbejde med regeringen. Det drejer sig om de nye innovationsmiljøer i tilknytning til forskerparkerne på universiteterne. Selv om den nye ordning endnu ikke er faldet helt på plads i Københavnsområdet, tyder alt på, at vi har fået en spændende nydannelse i form af disse miljøer.

Sagen om patent på liv nærmer sig sin afslutning. Det første direktivudkast fra slutningen af 80'erne var præget af industriens synspunkter om, at hvad som helst burde kunne patenteres. SF rejste i januar 91 en forespørgelsesdebat om sagen og fik vedtaget en dagsorden, der siden har været grundlag for den danske holdning til sagen.

I årenes løb har direktivudkastet ændret sig væsentligt. Den danske holdning har naturligvis spillet en positiv rolle i denne proces, men hovedæren for forbedringerne må dog nok tilskrives Europa-parlamentet. Som resultat af processen er antallet af problemer efterhånden reduceret. Et af problemerne er, at Dan-

mark er imod patent på dyr. Det nuværende udkast giver mulighed for patent på dyr, men efterhånden er teksten strammet så meget op, at Danmark har givet sig på dette punkt.

Til gengæld er hensynet til ulandene stadigvæk et stort problem. Europaparlamentet vedtog ved den seneste behandling et ændringsforslag, der tilgodeså ulandenes interesser, men netop dette ændringsforslag ville kommissionen ikke tage. Danmark tog derefter sagen op i ministerrådet, men kom kun igennem med en ret vattet formuleret betragtning. Nu arbejdes der på at få Europaparlamentet til at opretholde sit ændringsforslag. Så går sagen i forligsprocedure, og håbet er så, at repræsentanter for Europaparlamentet sammen med den danske regering kan opnå et ordentligt resultat.

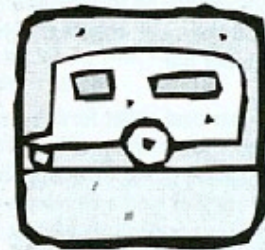
En gammel SF-mærkesag er blevet løst; vi har nemlig opnået ligestilling mellem mænd og kvinder i pensionssager. Hidtil har kvinder fået lavere pensioner end mænd, selv om der indbetales det samme, fordi kvinder statistisk lever længere. Regeringen valgte imidlertid at implementere et EU-direktiv på en måde, så der for fremtiden bliver ligestilling i kollektive ordninger. På trods af stor modstand fra branchen blev loven vedtaget enstemmigt af Folketinget.

På et punkt har SF valgt at samarbejde med partierne til højre mod regeringen. Det drejer sig om at redde coastererhvervet. I 70'erne udviklede de gamle ordninger med partsredrier sig til det rene skattecirkus. Derfor lukke-

de Folketinget ved en række indgreb disse ordninger. Indgrebet var så effektivt, at der siden ikke er blevet bygget coastere i Danmark. Det betyder, at flåden i dag er forældet, og at skibsfarten overtages af tyske og hollandske coastere og af russiske flodpramme. Det medfører bl.a., at de danske transportsystemer til søs ikke udvikles, og at transporten derfor ikke flyttes fra landevej til skib i tilstrækkeligt omfang. Derfor er SF gået i forhandlinger med højrepartierne om en delvis lempelse af anpartsindgrebet, så det atter bliver muligt at finansiere coastere, men vel at mærke uden at skattecirkuset vender tilbage. Hvis det lykkes

at finde en tilfredsstillende model, vil loven blive vedtaget med SF's og de borgerlige partiers stemmer mod regeringens og Enhedslistens.

SF har fortsat sit arbejde for at gøre det lette at blive iværksætter. Således afholdt gruppen i samarbejde med SF's erhvervsudvalg en iværksætterkonference. Her fremlagde vi en plan for forbedring af iværksætternes vilkår, som fik mange gode kommentarer fra deltagerne i konferencen.

Trafik

SF har aktivt deltaget i debatterne om de kollektive trafikmuligheder i fremtiden, og har de sidste 6-7 år peget på nødvendigheden af et ekstradobbeltspor mellem København-Ringsted - noget som burde have været færdigt samtidig med Øresundsforbindelsens færdiggørelse. Nu sker det så, men for sent - det må forventes, at der sker togkaos, når denne bro er færdig. SF har ikke lagt sig fast på den endelige linjeføring, men afventer de høringer, der foregår.

Ligesom sidste år opfordrede SF regeringen til, at kommunerne og amterne kunne få mulighed for at oprette betalingsordninger, betalingsringe, bompenge m.v. for den gennemkørende motoriserede trafik i storbyerne. Formålet var, og er stadig, at formindske forureningen og den øvrige miljøbelastning af de tætte byområder og for bl.a. at billiggøre de offentlige transportmidler. Det er endnu ikke lykkedes at få dette forslag igennem, men i det nye regeringsgrundlag står der udtrykkeligt, at

der skal skabes lovgivningsmulighed for at kommunerne kan regulere trafikken, så vi fortsætter ufortrødet.

SF har endvidere medvirket til nedsættelsen af promillegrænsen til 0,5. I samme lov er også forslaget om forbud mod førerens telefonsamtale i håndbårne mobiltelefoner kommet igennem, og at der er skærpede sanktioner for hastighedsovertrædelser, hvor jo også fotofartfælderne nu er kommet til. Men der er endnu meget at gøre på færdselssikkerhedsområdet, hvor især cyklerne stadigvæk er alt for udsatte.

Et andet forslag som SF fremførte var, at man skulle sikre pendlernes muligheder for at gøre indsigelser mod ændringer i DSB's og de amtslige trafikselskabers køreplaner, inden disse træder i kraft. DSB påstår, at de foretager ændringerne i køreplanerne sammen med pendlerklubberne, men dette bestrider disse klubber. De får først kendskab til ændringerne, når køreplanerne er færdige. Endvidere er

der kun få pendlerklubber i Danmark, da pendlere ofte kun bruger den kollektive transport i kortere perioder, for eksempel i perioder, hvor man er skolesøgende.

SF's forestiller sig, at den procedure der skal indføres, skal have store ligheder med den høringsprocedure, som foretages ved ændring af lokalplaner, vejføringer, nye linjeføringer til tog m.v. Men det vigtigste er, at pendlere får mulighed for reel indflydelse på de køreplaner, der har så stor betydning for, om deres dagligdag kan fungere. I øjeblikket er tilfredsheden hos pendlere til at overse, og det må sikres, at DSB begynder at lytte til, hvilke behov deres kunder har.

SF har også stillet forslag om, at der indføres regler for refusion af kørsel i forbindelse med arbejdet som takstmæssigt ligestiller anvendelse af cykel med anvendelse af bil. Der skal indføres regler, som gør det muligt for en arbejdsgiver at stille en cykel og cykeltilbehør til rådighed til alle ansatte, uden at de ansatte bliver beskattet deraf.

Der er ingen uenighed om, at det vil være en fordel for miljøet, at flere i stedet for at køre i bil, tog cyklen, hvor dette er mest hensigtsmæssig. Regeringen har da også en målsætning om, at i år 2005 skal 4% af persontransportarbejdet med bil overføres til cykel og gang. Men ifølge undersøgelser er benzindgiften pr. km. kun lidt mere end 75 øre - selv ved bykørsel.

I Holland er der særlige regler for arbejdsgivere og cykler. En ansat kan for eksempel modtage en cykel til et vist beløb skattefrit, og kan skattefrit betale for regntøj og andet tilbehør. SF foreslår, at Danmark bliver inspireret af disse regler, så den enkelte ansatte kan få en firmacykel, tilbehør og vedligeholdelse, og et skattefradrag pr. km. ved brug af egen cykel i forbindelse med arbejdet. Dette er nogle af de områder SF har arbejdet for i Folketinget det forgange år, og som vi vil fortsætte med.

Men en af de store opgaver, som endnu langt fra er færdig er hele omstruktureringen af DSB, hvor SF støtter, men samtidig er meget opmærksomme på, at systemet i tilstrækkelig grad får miljøhensynet ind, så der kommer gang i den skinnearbejdende godstrafik.

Regeringen, Venstre, Konservative, Radikale Venstre og SF enedes om at bruge de 40 mio. kr., som blev sparet ved at ophæve tilskuddet til færgerne Ask og Urd, til støjdemper fra især godstogene, som er stærkt forøget siden Storebæltstunnelen er indviet. Midlerne bruges ligeligt i de berørte områder på Sjælland, Fyn og Jylland.

SF fik endvidere med, at der nu sker en forundersøgelse af prisen på dobbeltsporet mellem Tølløse og Vipperød, for senere etablering. Dette vil betyde, at der kan køre tog fra Nykøbing Sjælland til Rødby eller Nakskov, hvilket ikke er muligt i dag på grund af denne flaskehals.

Søfart

SF havde krævet en forespørgsel om, hvilke planer regeringen har for havnenes fremtid. Baggrunden er, at der er for mange havne, der investerer i nye havnekraner, pakhuse og arealer. Desuden har det været efterlyst, at havnene fik mulighed for nye ejerformer og nye muligheder for lånoptagning, f.eks. egne arealer.

Alle partier, undtagen Enhedslisten, gik ind for, at der nedsattes en gruppe af eksperter, brugere og andet godtfolk, der skal barse med en redegørelse til august 1998.

På havnesammenslutningens delegeret møde i marts, var SF's initiativ omtalt, som noget man forventer sig meget af, når rapporten skal diskuteres videre i Folketinget.

SF havde i 1996 haft en forespørgsel om Bornholm-trafikkens fremtid - baggrunden er, at færgerne skal udskiftes med baggrund i alder

og nye sikkerhedskrav, der løber op i 3 cifrede millioner af kroner. SF krævede bl.a. et energiregnskab forinden det bestemmes, hvilke færgetyper der skal benyttes.

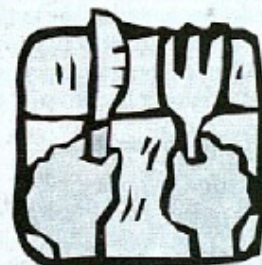
Under debatten, som foregik samtidig med at valget blev udskrevet, gik SF ind for en ny hurtigfærge som kan sejle flexibel fast, altså i ferietrafikken hurtigt, men på andre tider med halv fart. Dette sammen med at togforbindelser mellem Ystad-Rønne giver et nogenlunde energiregnskab sammenlignet med de nuværende færger, der er energikrævende og forurenende. De sejler som bekendt mellem Rønne-København - en sejlads på ca. 6 timer.

Fødevarerpolitik

Fødevarerminister Henrik Dam Kristensen fremlagde i januar den første samlede redegørelse på fødevarerområdet nogensinde. At regeringen og Folketingets øvrige partier overhovedet er begyndt at tage området så alvorligt, som de gør, skyldes i høj grad et vedvarende politisk pres fra SF. Dette blev meget præcist udtrykt af tidligere industriminister og nuværende direktør for Danske Slagterier Anne Birgitte Lundholt, der på en temakonference om fødevarerpolitik i oktober 1997 sagde: "Fødevarerområdet er blevet et selvstændigt tema i den politiske debat. For nogle år siden smilede man, da et dansk parti udnævnte en "madordfører". I dag har vi en minister for fødevarer."

Med baggrund i 2 dødsuheld med hurtigsejlende motorbåde i sommeren 1997, og andre uheld, genfremsatte SF sit forslag om duelighedsbevis - kørekort til søs. Erhvervsministeren var denne gang imødekommende overfor duelighedsbevis for hurtige motorbåde, bl.a. med baggrund i de omtalte dødsfald i sommeren.

SF var i sin tid initiativtager til, at Ask og Urd fik et årligt tilskud til driften af sejladsen. Det skete med baggrund i salget af Peder Pors og Niels Klim, som senere viste sig at være en bommert af de store, ½ mia. kr. forsvandt ud i bølgens blå. SF gik her i efteråret med til at ophæve tilskuddet til Ask og Urd, fordi de i dag økonomisk hviler i sig selv.

I selve fødevareredegørelsen er der dog ikke så meget at råbe hurra for. Det er naturligvis positivt, at vi har fået sådan en fødevareredegørelse. Og redegørelsens overskrifter dækker i rimeligt omfang de problemområder, der findes indenfor fødevarerpolitikken. Så grundlæggende er der basis for en positiv tilgang til redegørelsen.

Desværre er fødevareredegørelsen præget af mangel på målsætninger, virkemidler, tildeling af ressourcer og deadlines for, hvornår tingene skal være gennemført. Der er ikke mange konkrete værktøjer, der kan føre til en løsning af de i redegørelsen opidsede problemstillinger. Og der er to helt klare tilbageskridt i forhold til det bestående.

Levnedsmiddelkontrollen

For det første lægger redegørelsen op til, at de kommunale levnedsmiddelkontroller samles under staten - altså fødevarerministeriet. Hermed kommer ministeriet både til at varetage forbrugerinteresser og erhvervsinteresser på én og samme tid. Der har tidligere i ministeriets tid været eksempler på, at netop dette har haft uheldige følger for forbrugerne. F.eks. holdt man opdagelsen af den farlige salmonel-labakterie DT 104 hemmelig.

SF og Venstre har derfor sammen stillet forslag om, at Levnedsmiddelkontrollen fremover skal ligge under amterne. Det er der flere gode grunde til. For det første fungerer den nuværende ordning med de 32 enheder ikke optimalt. Lidt færre enheder vil sikre en større ekspertise og ensartethed i kontrollen. For det andet har amterne ikke særlige hensyn at tage til erhvervs- og eksportinteresser. For det tredje sikrer det et direkte politisk ansvar, så man ved, hvem der har ansvaret for hvad, hvis noget går galt.

Functional foods

Den anden svipser i redegørelsen er hele området "Functional Foods" - eller funktionelle fødevarer, som et hedder på mere mundret dansk. Funktionelle fødevarer er kort fortalt fødevarer, der er tilsat en bestemt ingrediens, der kan give fødevareren en bestemt effekt. Det giver fødevarerindustrien mulighed for at reklamere for bestemte egenskaber ved deres produkter. Det kan være at tilsætte kalcium i juice, således man kan reklamere for "juice, der styrker knoglerne". Her har vi i Danmark haft relativt skrappe regler for det, man kalder sundhedsanprisninger - altså hvornår man må reklamere for et produkts bestemte egenskaber.

Men de store fødevarer virksomheder har presset på for at få åbnet op for brugen af sundhedsanprisninger. Og med fødevarerredøgørelsen er det nu lykkedes dem. Der er nu udsigt til, at funktionelle fødevarer inden for en over-

skuelig fremtid kan findes på hylderne i de danske supermarkeder.

Fødevarernes grundlov

Som opfølgning på fødevarerredøgørelsen har Fødevarerministeren fremlagt et forslag til Lov om fødevarer, der har fået benævnelsen "Fødevarernes grundlov".

Det er godt, at man prøver at skabe overskuelighed ved at samle de eksisterende fødevarerlove i et samlet kompleks. Men det er meget betænkeligt, at den stort set kun består af bemyndigelser.

Forslagets formålsparagraf lever heller ikke op til de ønsker, SF kunne have. Der er tale om, at der stadig væk er en blanding af forbrugerbeskyttelse og erhvervs- og eksportinteresser. Man formulerer det på den måde, at et højt forbrugerbeskyttelsesniveau også vil føre til, at vi på eksportmarkederne får tillid til danske varer. Men det skaber tvivl om, hvorvidt det primære hensyn er det høje beskyttelsesniveau eller eksportinteresserne. Der burde også stå noget om produktionsmetoder ift. miljø og dyrevelfærd samt om prioriteringen af høj kvalitet i produktionen i formålsparagraffen.

Formandskab for fødevarerudvalget

SF har gennem konstitueringen i Folketinget fået formandsposten for Folketingets fødevarerudvalg. Denne post skal bruges som platform til at fortsætte det politiske arbejde for rene og sunde fødevarer samt at sikre en høj SF-profil på dette område.

Forbrugerpolitik

Ny forbrugerlovgivning

Jan Trøjborg fremlagde før regeringsskiftet et forbrugerpolitisk udspil, der skulle ændre de eksisterende love. Det nåede lige præcis til 1. behandling i Folketinget, inden folketingsval-

get blev udskrevet, men intentionerne i loven bliver videreført af den nye regering.

Forbrugerudspillet er en opfølgning på en forespørgsel om forbrugerpolitik, som SF rejste i foråret 1997, og dermed kan man atter konstatere, at SF er i offensiven, når det gælder at præge forbrugerpolitikken herhjemme. Regeringens udspil er i det store og hele ganske fornuftigt, og der er tale om imødekommelse af vores krav og synspunkter på de fleste områder.

Man vil styrke forbrugergarantierne ved at sikre et oplysningskrav, så forbrugeren bedre kan vurdere kvaliteten af garantien, og hvornår man kan bruge den. Og man vil styrke forbrugerombudsmandens indgrebsmuligheder i visse situationer i forhold til virksomheders markedsføring.

Landbrug

Produktionsforholdene indenfor landbruget er igennem 80 og 90'erne blevet mere og mere industrialiserede. En udvikling som tog voldsom fart, efter at den borgerlige regering i 1989 liberaliserede landbrugsloven, så den ikke mere bygger på overordnede samfundsmæssige hensyn, men derimod nu er styret først og fremmest på kapitalens præmisser.

Dette er helt i strid med den udvikling SF og et stort flertal af forbrugerne ønsker. I stedet for at masseproducere standardvarer, skal dansk landbrug satse på kvalitetsvarer, som produceres under hensyn til såvel veterinære og sund-

Desuden fremlagde regeringen et forslag om at oprette "Center for Forbrugerinformation". Intentionerne bag centeret er gode og rigtige, men forslaget bærer præg af de stærke interesse modsætninger, der hersker på området. Det vigtigste for SF er, at forbrugernes interesser kommer i centrum, samt at det daglige forbrugerpolitiske arbejde sikres maksimal uafhængighed - både af erhvervsinteresser men også af det politiske system.

Det ville klart være at foretrække at oprette et egentligt forbrugerministerium til at varetage forbrugernes interesser. Da der ikke kan skabes flertal for det indenfor en overskuelig fremtid, er det værd at arbejde videre med forslaget.

Hvad begge forslag angår, er regeringen mere tilbøjelig til at samarbejde med SF end med højre side af salen. Det endelige resultat afhænger af det videre arbejde i Folketinget.

hedsmæssige forhold som under hensyn til dyrevelfærd og naturgrundlaget.

Ændringen af EU's landbrugsstøtteordninger i 1992 er ligeledes medvirkende til den øgede industrialisering, idet ca. 5 mia. kr., som uddeles til dansk landbrug i arealstøtte, uddeles efter devisen: Jo større produktionsenhed, der drives, des større sugerør er der i EU-kassen. Desuden favoriserer skatte- og afskrivningsregler de store producenter. Svinebaronerne kan ved at benytte disse gunstige (lovlige) skatteregler, bl.a. ved at foretage gårdslagtninger, bringe deres egen skat ned på et særdeles lavt

niveau (14-16% i en række tilfælde). Denne økonomisk gunstige situation betyder, at de store veletablerede producenter opkøber al den jord, der bliver til salg til skade for et tiltrængt generationsskifte.

Denne udvikling må nødvendigvis ændres. Det har vi arbejdet målrettet på i 1997. Bl. a. ved at rejse forespørgselsdebat, beslutnings- og lovforslag. Og der er vel grundlag for en vis optimisme, idet spørgsmålene har præget avisernes forsider det sidste 1/2 års tid, og p.g.a. et stigende forbrugerpres for at få ændret produktionsformerne.

Initiativer det næste år

Skattelovgivningen skal ændres således, at gårdslagtninger af gode bevaringsværdige gårde stoppes og svinebaronernes rentefri lån i statskassen ophører.

Landbrugsloven skal ændres, så det atter bliver muligt for små og mellemstore familiebrug at overleve et generationsskifte - og således, at de får en reel fortrinsstilling til at erhverve jord som udbydes til salg.

EU's landbrugsstøtte skal nedtrappes og ændres således, at miljøaspektet indgår som et væsentligt element. Og så skal der i øvrigt lægges loft over, hvor meget hver enkelt landmand kan modtage i EU-støtte. Niveaulet skal være væsentligt lavere end det EU-kommissionen har stillet forslag om marts 1998.

Der skal skrappe lovgivning til vedr. dyrevelfærd. Dette er især påkrævet indén for svine- og fjerkræproduktionen. Det er vigtigt, at denne lovgivning gennemføres hurtigst muligt, så der ikke bliver foretaget yderligere fejlinvesteringer i landbrugsbyggeri.

Ny økologisk handlingsplan

Efter at den økologiske handlingsplan fra 1995 nu er næsten fuldtud gennemført er der behov for en ny handlingsplan for at komme videre i den økologiske omlægning af dansk landbrug.

Det er en nødvendig forudsætning, at de økologiske produkter kan afsættes i den takt, som omlægningerne foregår - derfor skal vi nu også satse på eksportmulighederne. Her er det imidlertid vigtigt, at vi ikke bruger spredte haglprincippet og satser lige meget på hele markedet. Vi skal i stedet i første omgang koncentrere os om de markeder, hvor afsætningsmulighederne er størst, som f.eks. Tyskland og England.

Omlægningen af kvægbruget til økologisk produktion går rimelig godt - men der er behov for yderligere indsats overfor de øvrige produktionsgrene.

Med pesticidaftalen mellem regeringen, SF og EL var der skabt grundlag for en forøgelse af denne produktion - men valgresultatet betyder, at der nu er tvivl om, hvorvidt aftalen kan gennemføres.

Fiskeripolitik

Det går fortsat dårligt for fiskeriet. Der er fortsat en kraftig overfiskning, udsmidning af gode fisk (discard) fortsætter, og det går meget langsomt med at omlægge til mere skånsomme fiskemetoder og redskaber. Forrige år blev der afholdt en Nordsø-konference udelukkende om fiskeri. Det går meget langsomt med at følge op på denne. Den 30. oktober 1997 vedtog EU's ministerråd et forslag der bl.a. ned sætter mindstemålet for rødspætter til kun 22 cm - samt udvider grænser for den ødelæggende bomtrawling. Beslutninger, der er det stik modsatte af bæredygtigt fiskeri. Ministeren fik ikke mandat til at stemme for dette forslag og efterfølgende blev der den 11. december afholdt en forespørgsel, hvor ministeren blev pålagt kraftigt at arbejde for at få reglerne ændret, samt for at få sat bæredygtigt fiskeri på EU's dagsorden. Situationen er derfor langt fra tilfredsstillende. Udviklingen bevæger sig fortsat i den forkerte retning og med EU's beslutning er vi kommet endnu længere fra målet - nemlig et bæredygtigt fiskeri, hvor der

ikke overfiskes, hvor havbunden og gydepladserne ikke ødelægges, og hvor befolkningen har adgang til rigelige forsyninger af friske spisefisk af en høj kvalitet.

Arbejds miljø

Lige inden sommeren 1997 indgik SF, regeringen og EL forlig om en revision af arbejdsmiljøsystemet. Forliget gik ud på at styrke BST, sikre at branchesikkerhedsrådene fik en større kompetence samt i øvrigt at forenkle systemet. Samtidig fik vi antallet af ansatte som forudsætning for ret til en sikkerhedsrepræsentant nedsat, fik forlænget sikkerhedsrepræsentantens uddannelse etc.

Forliget blev ganske godt modtaget i arbejdstagerkredse, men afvist hos arbejdsgiverne med en sådan voldsomhed, at de forlod arbejdsmiljørådet.

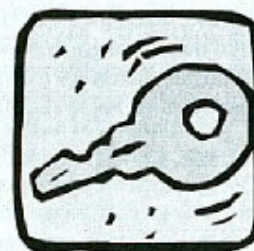
Efteråret 1997 fremsatte social- og arbejdsministrene to lovforslag, der i fællesskab skulle sikre en ændring af forsikringen af erhvervs sygdomme, af hensyn til et EU-direktiv og samtidig forbedre muligheden for at lave et forebyggende arbejdsskadesystem. Imidlertid var det ikke muligt at få flertal for det sidste,

et slags belønningssystem for de bedre arbejdsgivere. Arbejdsministeren har derfor ikke gennemført sit forslag efter valget. Imidlertid har vi en aftale med regeringen i forbindelse med finansloven for 1996 om, at vi skal have en bedre forebyggelse. Vi skal derfor i gang med forhandlinger, der skal sikre dette.

Herudover har vi arbejdet på at få elever og studerende omfattet af arbejdsmiljøloven. Et projekt, der endnu ikke er lykkedes, men da LO nu har truffet et principbeslutning om, at det er en god ide, måske kan lykkes.

Endelig har vi ved konstant pres fået afsat 21 mill. kr. til forebyggelse af museskader. Tilbage mangler at få disse skader anerkendt af Arbejdsskadestyrelsen, som en arbejdsskade. I skrivende stund er det ikke lykkedes.

Boligpolitik

Da boligpolitikken blev central i valgkampen blev særligt lejeværdien og den fri huslejedannelse afgørende.

Lejeværdien

De borgerlige foreslog som bekendt afskaffelse af lejeværdien for husejere.

Dermed ville staten gå glip af 7 mia. kr., som ejerne får gavn af på den måde, at jo dyrere hus du har, jo større fordel får du. I SF synes vi, der er en stribe uløste problemer på sygehusområdet med ventelister, på ældreområdet med for lidt hjemmehjælp og for få hjemmehjælpere på børneområdet med daginstitutionsventelisterne og på uddannelsesområdet, der er nedslidt. Det er her, vi vil bruge penge - og derfor kan vi ikke samtidig love skattelettelse. Vi ønsker ikke at føre en så uansvarlig økonomisk politik, at vi med den ene hånd lover forbedringer, der som alle ved koster penge, mens vi med den anden hånd fjerner indtægterne ved at love skattelettelse.

For SF hænger lejeværdien sammen med rentefradragsretten. Vi vil godt være med til at fjerne lejeværdien over en årrække, samtidig med at rentefradragsretten afvikles ligeledes over en årrække.

De sikre virkninger ved isoleret at afskaffe lejeværdien er, at husene stiger i værdi, at den nye friværdi kan og vil blive belånt og anvendt til et øget privatforbrug, og at det bliver dyrere for unge at købe bolig.

Fri huslejedannelse

Tre års arbejde i lejelovskommissionen er

spildt. Så enkel må konklusionen blive, når man ser på kommissionens endelige udspil, som kort fortalt indeholder 3 modeller, der alle liberaliserer prisfastsættelsen på lejeboliger. De 3 modeller er 1) en frimarkedsmodel, 2) en såkaldt "reguleringsmodel", der fastholder nogle af prisreguleringsprincipperne i dag, men som samtidig betyder, at prisen gives delvis fri - og endelig 3) en blandingsmodel, der ikke er helt så slem som frimarkedsmodellen, men en del værre for lejerne end reguleringsmodellen. Forvirret? Det var de 19 medlemmer af lejelovskommissionen også, da de lagde sidste hånd på arbejdet, der er afsluttet i huj og hast - på trods af 3 års relativ stor arbejdsro, hvilket vil sige uden ret mange lovgivningstiltag på boligområdet.

Alle tre modeller lægger således op til en liberalisering - med frimarkedsmodellen som den mest vidtgående. Den vil betyde en værdistigning i udlejeboligmassen på 40 mia. kr., og yderligere 5 mia. kr. i husleje til udlejerne. Det betyder bl.a., at udlejerne kan låne i boligerne - lån, der ikke nødvendigvis kommer lejerne og "samfundsøkonomien" til gode. Og det er meget svært at forstå, at der - i en tid, hvor der tales meget om boligstøtteudgifter - skulle være behov for at hæve huslejen med forøget boligstøtte til følge. For hvis huslejen hæves, og boligstøtten samtidig beskæres, har vi ingredienserne til en boligsocial katastrofe. Pensionister og børnefamilier må gå fra hus og hjem, og hvor skal de flytte hen, når antallet af billige lejeboliger er så beskedent, som tilfældet er i dag?

Afværgelse af huslejestigninger

SF mener, at det er nødvendigt at bremse de meget store huslejestigninger, der i øjeblikket sker når en lejlighed i det private udlejningsbyggeri genudlejes.

Boligministerens rapport af 5.2.96, viser med tørre tal, at den aftalte leje ligger væsentlig højere end den omkostningsbestemte leje (mellem 50 og 60 % højere). Disse tal viser med brutal tydelighed, hvad konsekvenserne er, når det frie marked får lov til at råde. Det omdanner boligen til et spekulationsobjekt med i al fald 3 tydelige konsekvenser: Huslejerne stiger dramatisk, der overføres kæmpe-spekulationsbeløb fra lejerne til ejerne, de offentlige udgifter til boligstøtte stiger (det offentlige medfinansierer boligspekulation.

Vi har i SF længe bedt boligministeren gribe ind over for denne spekulation. Af sociale fordelingspolitiske grunde, men også af hensyn til boligstøttens stigning. Det er paradoksalt at diskutere stigning i boligstøtteudgifterne uden at gribe ind ved ondets rod: Boligspekulationen.

Vi mistede til sidst tålmodigheden og fremlagde vores eget forslag, der bygger på to principper: Effektivitet og enkelthed. Forslaget går i al sin gribende enkelthed ud på, at ved genudlejning gælder som udgangspunkt princippet om beregnet leje. Er lejligheden ikke forbedret, er huslejen den omkostningsbestemte leje. Er lejligheden forbedret kan der ud over den omkostningsbestemte leje tillige oppebæres en leje, der dækker en beregnet forbedringsforhøjelse efter lejelovens § 58

Statsborgerskab

SF har i år sat fokus på, hvor vanskeligt det er at opnå dansk statsborgerskab, samt især at retssikkerheden er ganske dårlig. Gennem en forespørgselsdebat lykkedes det at få et stort flertal i Folketinget til nu at kigge bestemmelserne kritisk igennem med henblik på at skabe større retssikkerhed, gennemsigtighed og hurtigere sagsbehandling. Det er faktisk sådan i dag, at der nærmest ikke er nogle, der får dansk statsborgerskab indenfor de tidsfrister, der er angivet. Det tager mange flere år i praksis. SF's mål er at være med til at lave reglerne om, også således at det skøn som udøves af udvalget for indfødsret i Folketinget bliver så lille som muligt.

Kirkepolitik

Der har været meget lidt lovgivning på dette område. Men i kirkeudvalget har SF og Radikale Venstre arbejdet for en styrkelse af kirkens selvstændighed, bl.a. ved at prøve at bygge videre på kirkens interne demokrati. Dette fortsætter vi med i den nye samling.

Kommunalpolitik

I den forløbne periode har der været afholdt både kommunevalg og folketingsvalg - begge begivenheder der dels betød meget for SF og dels satte kommunalpolitik i centrum.

Optakten til kommunevalget blev forsøgt (og man må sige med held) styret af specielt eet parti - med massiv opbakning fra pressen - til at handle om flygtningepolitik.

Denne hetz tvang samtlige partier inklusive SF til ikke blot at skulle forholde sig til den førte flygtningepolitik, men at forholde sig til den som "sort eller hvidt". Det var utrolig vanskeligt at komme igennem med andre politiske budskaber. Dette på trods af at vi fra flere af vore kommunalpolitikere fik at vide, at flygtningepolitikken ikke var et tema i den lokale valgkamp. Det hænger selvfølgelig sammen med, at flygtningepolitikken i de fleste kommuner ikke skaber nogle problemer i specifik grad.

SF's folketingsgruppe besluttede i august/ september at udfærdige en plan om helt konkrete tiltag, der skulle sætte velfærdssammenhængen i centrum i kommunalvalgkampen. SF fremsatte forslag om bl.a. forbedrede orlovsordninger, pasningsgaranti, forbedrede SFO-forhold, ungdomsboliger, bedre kollektiv trafik, ændring af planloven, så "svinebaronernes fremfærd mindskes samt en "demokratipakke", der indeholdt de forslag. Landsmødet i 1997 besluttede ang. lokale- og regionale folkeafstemninger samt tilbagekaldelsesretten.

Kommunevalget

Ved kommunevalget gik SF godt nok 1% tilbage i stemmeantal, men frem med 9 medlemmer i kommunerne og tilbage med 5 medlemmer i amterne. Ved konstitueringerne fik SF et

utroligt godt valg. Vi fik 3 borgmestre i primærkommunerne, 2 rådmænd og 1 borgmester i Københavns kommune. Derudover fik vi ca. 53 formænd for stående udvalg og ca. 84 medlemmer i økonomiudvalg. Disse væsentlige og betydningsfulde poster er et klart udtryk for, at SF'ere er respektable, seriøse og konstruktive i det kommunalpolitiske arbejde. For partiet som helhed medfører det, at vi får indflydelse samt en stor viden om, hvad der er problemer og i hvilken retning udviklingen går.

Denne massive indflydelse på det kommunalpolitiske område skal i fremtiden bruges således, at den politik, der føres centralt fra, har sit fodfæste i den "virkelige" verden.

SF's folketingsgruppe har derfor besluttet at afholde jævnlige møder med borgmestre, rådmænd, bydelsrådsformænd samt vore repræsentanter i hhv. KL's og ARF's bestyrelser. Disse møder skal bruges til at koordinere de poli-

tiske tiltag, ikke mindst når forhandlingerne om den kommunale økonomi sættes i gang. Det er også hensigten med dette "borgmesterforum", at folketingsgruppen skal "klædes på" m.h.t. hvilke opgaver, der skal opprioriteres. Grundet folketingsvalget er første møde endnu ikke blevet afholdt.

Decentralisering - centralisering

I denne beretning skal det bestemt ikke "fejtes ind under gulvtæppet", at selv SF kan have problemer med, hvad folketingsgruppen melder ud, og hvad man mener decentralt. Bl.a. var KPLU meget uenig i beslutningen om lokale- og regionale folkeafstemninger, endvidere har folketingsgruppen udmelding om sygehuspolitikken skabt uenighed. Enighed skal ikke i sig selv være målet, men en bedre koordinati-on og dialog mellem det centrale og decentrale niveau skal være bedre. SF står stærkest, hvis niveauerne på alle fronter kæmper i samme retning.

Kultur

Den forløbne periode har været præget af, at vi udover skiftet efter folketingsvalget fik ny kulturminister midt i perioden med et noget andet syn på sin opgave (og man havde slet ikke skiftet statsminister imens - men kulturpolitikken kan åbenbart godt skifte helt rundt). Han ville koncentrere indsatsen om udvalgte områder, hvor Jytte Hilden indimellem virkede som om alt skulle bredes ud over alt. Vi fik en kulturpolitisk redegørelse, hvor der var vigtige signaler om at bruge den danske kulturpolitik til at sikre dansk sprog og identitet, så man var bedre rustet til at lave et godt og frugtbart møde med andre kulturer, både dem, der kommer her til landet med de

nye danskere, og dem vi skal samarbejde (og konkurrere) med i Europa og i resten af verden. Redegørelsen var dog temmelig løs i fugerne, og vi var kritiske, fordi vi stadigvæk mangler en ordentlig målsætningsdebat for den danske kulturpolitik og for kulturministeriets rolle.

Vi har medvirket til en litteraturlov (gammelt ønske), til arkivloven, som stadigvæk ikke er god nok, men dog meget forbedret, til en udbygning af Statens Kunstfond, så der kom en igangsætterstøtte til nye kunstnere og aldersbetingelsen blev fraveget, og en ændring af såvel ophavsretsloven (med aftalelicenser) og

af kulturfonden var næsten færdig, da valget blev udskrevet.

Et af de mest tidsrøvende projekter var kun indirekte relateret til Folketinget, nemlig kampen for at forhindre den monstrose udbygning af Det Kgl. Teater på Kongens Nytorv. Vi vandt!

Nu gælder det så om at få lavet det rigtige med Det Kgl. Teater. Og her er det SF's mål at få renoveret Stærkassen grundigt, så den kan blive et spændende Art Deco-teater, der samtidig er brugbart for mellemstore stykker. Så skal skuespillet have Gl. Scene tilbage og også have en eller flere mindre scener på Kongens Nytorv. Opera og ballet skal stadigvæk kunne spille mindre forestillinger på Gl. Scene, men kunstarterne skal splittes, og der skal opføres et rigtigt musik-teaterhus et flot sted i København. Alt det arbejder vi på nu.

Medierne

Med medieforliget fra maj 1996 blev der lavet en aftale, der skaber grundlaget og muligheden for, at Danmarks Radio kan lave radio og TV af kvalitet, og at TV2 på tilsvarende måde kan lave TV af kvalitet. Det betyder dog ikke, at det bliver tilfældet. Ikke mindst TV2 ligger under for, at man skal have mange seere, og når det drejer sig om reklamekroner, er det endda seere, der er købedygtige. Og selv om DR ikke er underkastet de samme markedsbetingelser, lader DR sig desværre også underlægge, at man absolut skal have mange seere.

Ikke mindst underholdningsprogrammernes lødighed lider under, at både DR og TV2 går efter høje seertal, hvilket SF kun kan beklage. Men SF kan ikke gøre meget andet.

I forhold til en altomfattende aftale på radio- og TV-området mangler der en beslutning om, hvem der skal have den 4. radiokanal. Det er SF's opfattelse, at det skal DR have, fordi vi derved både kan styrke regionalradioerne og den "seriøse" musik, der i dag begge skal finde plads på den nuværende P2.

Forligspartierne blev heller ikke enige om TV2s organisationsform. Partierne til højre er interesseret i at sætte TV2 på aktier på traditionel vis. Altså ikke et statsligt aktieselskab. Det er Socialdemokratiet tilsyneladende også.

SF har afvist og vil fortsat afvise, at TV2 skal på aktier. I dag er TV2 nødt til ved programlægningen at tage hensyn til reklamekronerne. Ved evt. omdannelse til et aktieselskab med private aktionærer, må man også tage hensyn til aktionærerne, som er interesseret i størst muligt overskud på kort sigt.

Uanset at TV2 i stigende omfang bevæger sig ad kommercialiseringens vej, er det SF's opfattelse, at det fortsat er værd at bevare TV2, som vi kender den i dag med public serviceforpligtelser. Derfor skal TV2 ikke på aktier. Til gengæld skal TV2 være meget opmærksom på de public service forpligtelser, der påhviler TV2.

Retspolitik

Psykatri

Justitsministeren fremsatte i folketingssamlingen 96/97 et lovforslag om ændring af psykiatriloven. Lovforslaget indholdt bl.a. en mindre udvidelse af muligheden for at anvende tvang, ændring af klagesystemet samt indførelse af en forpligtelse for overlægen til at sikre, at der blev lavet udskrivningsaftaler. Lovforslaget gav anledning til en del debat, dels fordi man ikke havde lovfæstet retten til enestuer og frisk luft mv. Samtidig gav det en del usikkerhed i de socialpsykiatriske kredse, at overlægen kunne få kompetence på dette område.

Det lykkedes SF at få skabt et flertal udenom regeringen for ikke at lade lovforslaget gå til 2. og 3. behandling. Sommeren blev brugt til at skrive en beretning, hvor vi fik et flertal til at undersøge muligheden for at etablere medicinfri behandling af psykiatriske patienter. Samt fik indføjet en del præciseringer i øvrigt. Lovforslaget blev herefter fremsat i folketingsamlingen 97/98. I det nye forslag var der mere præcise krav til kvaliteten af de lukkede afdelinger, herunder at målet var enestuer, frisk luft og terapi. Lovforslaget blev ikke færdigbehandlet inden valget. SF havde dog tilkendegivet, at vi ville stille ændringsforslag om klagesystemet, om behandling af de unge samt om fortsættelse af udbygningen af de lukkede afdelinger.

Udlændingelovgivningen

Efter en voldsom hetz i løbet af sommeren og efteråret blev Birte Weiss udskiftet som indenrigsminister, og Thorkild Simonsen trådte til.

Han lagde ud med et forsøg på at "stramme" udlændingeloven, men måtte erkende, at med de 18 stramninger Birte Weiss havde gennemført, var der ikke mange muligheder, hvis Danmark stadigvæk skulle kunne overholde flygtningekonventionen, samt de øvrige konventioner, der regulerer på dette område. Regeringen fremlagde et forslag, der på den ene side droppede forsørgerkravet for danske statsborgere, som gifter sig med udenlandske ægtefæller. Men på den anden side strammede man for, hvornår man kunne få varig opholdstilladelse. Det skal man fremover kun kunne få, hvis man har gennemført integrationsprocessen, jf. integrationslovforslaget. SF afviste forslaget som ikke blev færdigbehandlet inden valget.

Integrationslov

I efteråret kom SF med et udspil om integration af flygtninge og indvandrere, som til dels var inspireret af en tyk betænkning om integration af flygtninge og indvandrere, der udkom sommeren 1997. Vores udspil baserede sig på principper som forbedrede arbejdsmarkedspolitiske tiltag, forbedret sprogundervisning og tvang overfor kommunerne, så alle kommuner skulle være forpligtede til at modtage og integrere flygtninge. Betænkningen udgjorde imidlertid ikke grundlaget for det lovforslag, som indenrigsminister Thorkild Simonsen fremsatte, jf. ovenfor. Hovedprincippet i lovforslaget var, at der skulle ske en tvangsfordeling af flygtninge til de forskellige kommuner, kombineret med en stavnsbinding

og en lavere integrationsydelse. SF støttede at alle kommuner er forpligtet til at modtage flygtninge, men afviste stavnbinding og en særlig ydelse. Samtidig havde vi en lang række indvendinger mod selve lovforslagets konstruktion, idet vi ikke mente, at det reelt ville indebære en forstærket integration - snarere tværtimod. Lovforslaget blev ikke færdigbehandlet inden valget.

Domstole

Regeringen har fremsat forslag om oprettelse af en domstolsstyrelse og et dommerudnævnelsesråd for at underbygge domstolenes uafhængighed.

Tankegangen bag denne konstruktion svarer helt til de synspunkter, som SF i flere år har fremført.

Ligesom det er afgørende, at domstolene som sådan er uafhængige og fremtræder som uafhængige, er det afgørende, at de enkelte dommere er uafhængige og fremtræder sådan. Det sikres bl.a. ved - som vi allerede kender det - at dommerne får en løn, de kan leve af, at de er sikret pension, og ikke mindst at de er uafsættelige. Men det er også afgørende, at dommerne har en sådan integritet, så de ikke kan mistænkes for at kunne bringe sig i et eller andet afhængighedsforhold til eller blot være under påvirkning af myndigheder, personer m.v.

I den forbindelse har SF peget på problemerne med dommers bibeskæftigelse.

Det er afgjort et principielt problem, hvis der på nogen måde kan være mistanke om, at der en sammenhæng mellem, at der er dommere, der får overladt bestemte store private voldgiftssager, og at der er advokater, der bliver indsat som bestyrere af bestemte store konkurssager. Alene mistanken herom er et problem.

Derfor har SF sagt, at der skal være fuld offentlighed herom, fordi dommerne er noget særligt og skal være det. Dommernes integritet

skal ikke kunne antastes. Dommerne skal ikke kunne udsættes for bare den mindste mistanke om ikke at være uafhængige.

Adoption

Gennem flere år har der været en voldsom kritik af reglerne for adoption. En kritik, SF har støttet. Det var derfor godt, at udvalget om revision af adoptionsloven fulgte denne kritik. Justitsministerens forslag, der fulgte op på udvalgets anbefalinger, blev derfor støttet af SF. Vi kan derfor se frem til, at kontrollen af adoptionsansøgerne bliver mere menneskelig. Det foreslås således, at der etableres et adoptionsforberedende kursus, hvor de kommende forældre får lejlighed til at overveje konsekvenserne af at adoptere. Samtidig lægger forslaget op til en mere smidig administration af reglerne. Lovforslaget nåede ikke at blive vedtaget inden deadline.

Kriminalforsorgen

Forholdene indenfor kriminalforsorgen blev i løbet af 1997 helt uholdbare. Det skyldes i et vist omfang de forskellige rockergruppers adfærd. Men det skyldtes også i betydeligt omfang, at kriminalforsorgen gennem de sidste mange år havde været udsat for systematiske besparelser, samt en uddannelsesmæssig reform, som på ingen måde var blevet ordentlig gennemført. Det var således endt med, at der såvel i den åbne som den lukkede kriminalforsorg var krav til personalet, det på ingen måde var muligt at tilfredsstille.

SF støttede derfor, at der blev afsat penge til en her og nu genopretning af forsorgen. Og vi har klart tilkendegivet, at vi med stor fornøjelse vil indgå i den fremtidssikrede reform, som justitsministeren lægger op til.

Færosagen

En af de sager, der kom til at spille en forholdsvis stor rolle, var Færosagen, bl.a. fordi der blev stillet spørgsmål ved forskellige ministres embedsførelse.

SF forholdt sig kritisk til den måde, regeringen havde taklet Færø-sagen på.

- For det første har orienteringen af det færøske landsstyre specielt efter henvendelsen fra Den Danske Bank være utilfredsstillende.
- For det andet har hele håndteringen af aktiebyttet været utilfredsstillende og mangelfuld.
- For det tredje har regeringen ikke sørget

for, at kommunikationen offentlige myndigheder imellem og ministre og embedsmænd imellem har været tilfredsstillende.

- For det fjerde har regeringen ikke indhentet alle relevante oplysninger, idet man i for høj grad har troet på de oplysninger man fik fra bl.a. Den Danske Bank.

Men SF afviste V og Ks forslag til forskellige voldsomme sanktioner overfor bestemte ministre, f.eks. en rigsretssag.

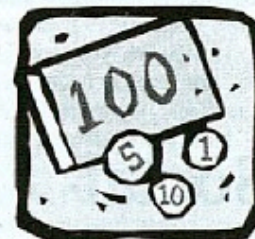
Skattepolitik

Skattepolitikken har i 1997/98 ofte været brugt som værktøj i den økonomiske politik. Når det har været lavet i forlig med os, er det naturligvis gået godt, som f.eks. i „Buskortforliget“ og i finanslovsaftalerne, hvor bl.a. Vandmiljøplanen og pesticidaftalen gav opfølgende lovarbejde i skattepolitikken.

Men regeringen har desværre ikke holdt sig til os hele vejen igennem. Mindst to større fejltrin blev det til i forbindelse med åbningen af Folketinget i oktober 1997 lagde regeringen op til en hurtig stramning overfor det private forbrug ved en bunden opsparing for alle på 1% af bruttoskattegrundlaget. Pengene skulle bindes i ATP.

Det kan lyde meget besnærende med 1% for alle. Men baggrunden var jo lige præcis, at skattereformen fra 1993 nu stod til at blive fuldt indfaset i 1998 med kanonstore skattelettelser til de rigeste.

Regeringen havde indset, at det konjunkturpolitisk var uholdbart - og valgte så at suge penge

op hos alt og alle. Men det måtte vi sige klart fra overfor.

Først var de laveste indkomster blevet snydt i skattereformen, hvor skattelettelserne entydigt gik til højindkomsterne - og nu skulle de laveste indkomster så ovenikøbet være med til at betale stramningen for de riges overforbrugsfest!

Desværre var der andre partier, der syntes, at det var en udmærket idé. V og K stod parat og lagde de nødvendige stemmer til.

Det samme gentog sig kort tid før valget, da regeringen kom i gavehumør overfor de bedst stillede. „Progressionsknækket“ på lejeværdien (grænsen for, hvornår man skal beskattes af 6% af ejendomsværdien i lejeværdi) blev forhøjet til glæde for alle med villaer i millionklassen. Et helt igennem uforståeligt politisk signal fra en socialdemokratisk ledet regering.

Derfor tillader vi os at have en vis skepsis, når næsten alle partier op til de kommende for-

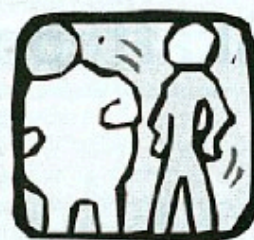
handlinger om den næste skattereform siger, at skattelettelser skal gives til de laveste indkomster. SF vil selvsagt knokle for det - men med det generalieblad, de andre partier har, kan man ikke vide sig sikker på udfaldet, før det sidste komma i en forligstekst er sat.

Så har der også været et par eksempler på lovgivning i løbet af året, hvor ministerierne ikke har gjort deres arbejde godt nok - selvom meningen måske har været god nok. Den slags er bare „træls“ - og SF har måtte tale med store bogstaver til regeringen for at få dem til at

indse de politiske fejl. Der er en tendens til, at ministre nogen gange bliver for indspiste med deres embedsmænd, så de ikke kan se problemerne, før vi taler et meget klart sprog til dem. Men det må vi jo så gøre i en verden, hvor den gode hensigt ikke altid er nok. Et ordentligt håndværk i udførelsen er også nødvendig.

Vi kan aldrig garantere 100% perfekt lovgivning og administration. Men i 1997/98 har skæverne været lidt rigelige - for nu at sige det på jydsk.

Social- området

Socialområdet må opfattes som et centralt kampområde for SF - og dette kommer blandt andet til udtryk ved, at SF er med til at konkretisere mange af velfærdspolitikens centrale områder (børn, ældre, misbrugere, handicappede, marginaliserede, sindslidende).

De nye sociallove

Fra SF's side har vi tidligere givet udtryk for, at vi havde et ønske om en langt mere ambitiøs reform end blot revision af bistanfsloven. Vi synes, det er ærgerligt, at vi ikke får diskuteret i langt højere grad de problemer, der er i bunden af vores samfund, end tilfældet er.

Det, der sker nu, det er, at den tidligere bistanfslov afløses af 3 nye love: Lov om retssikkerhed og administration, lov om social service og lov om aktiv socialpolitik. Vi skal ikke sige så meget om lov om retssikkerhed og administration. Den indeholder efter vores opfattelse fremskridt. Der bliver klarlagt, hvad der er god

sagsbehandling. Der bliver klarlagt, at man skal svare borgerne, når de henvender sig. Det næste lov, loven om social administration, det er der, man vil finde de største SF-fingeraftryk. Vi har været optaget af under forhandlingerne at lukke nogle af de huller, vi har i den nuværende bistanfslov. Vi skal nævne 5. Vi har oplevet i stigende grad en negativ særbehandling af arbejdsløse børn i en række kommuner. Det har reelt fungeret sådan, at arbejdsløse børn blev udelukket fra de andre børns fællesskab. Vi har advaret imod det, og der er nu et ændringsforslag, der udelukker, at det fortsat kan lade sig gøre.

Det andet store fremskridt, vi ser, det er retssikkerheden for hjemmehjælp til handicappede. Vi har tidligere diskuteret ankenemuligheden inden for hjemmehjælpsområdet. Vi gjorde det i sidste folketingssamling, da der blev vedtaget loven om ældreråd og klageråd. Vi stemte ikke for loven sidste år, fordi vi fandt, det

var vigtigere at få en uvildig instans, der var i stand til at omgøre en beslutning, der var urimelig. Det får vi nu for en gruppe på 29.000 handicappede, alle under 67 år, der modtager hjemmehjælp.

Vi er ikke så meget i tvivl om, hvad konsekvensen bliver af den revision, nemlig at vi får anke på hele området. Vi har også set nogle af ældreorganisationerne give udtryk for, at de også gerne vil have det. Vi håber meget, vi vil være i stand til det ved en revision af bistandsloven.

Det tredje gennembrud i bistandsloven i serviceloven er en ret til handleplaner for svagtstillede grupper. Det er ikke en pligt til at modtage en handleplan for de grupper, men det er en pligt for kommunen til at udarbejde den, hvis den svagtstillede ønsker det. Det anser vi for en stor landvinding for hjemløse. Vi anser det for en stor landvinding for misbrugere, og vi anser det for en landvinding for sindslidende. Dermed får vi lagt fast, at de tilfælde, hvor der har været svingdørsbehandling, skal lægges i en ramme, der hedder en aftale om, hvordan det her skal foregå. Vi tror, det vil betyde et stort fremskridt.

For det fjerde er vi glade for 100 mio. kr. til frivilligt socialt arbejde, ikke fordi vi forestiller os, at frivilligt socialt arbejde skal fortrænge det offentlige system, tværtimod. Vi ser det som et supplement til et offentligt system.

Det femte, vi vil nævne, er, at vi har en forståelse i det, vi har lavet med regeringspartierne om, at vi skal have en aftale om, hvordan vi kommer gældstyngede bistandsklienter til undsætning. Det har ofte været et slogan i den socialpolitiske debat, at det skal kunne betale sig at arbejde. Den største gruppe, for hvem det formentlig ikke kan betale sig at arbejde, det er den gruppe, der, når de bevæger sig fra bistandshjælp og tid i arbejde, bliver ramt af et offentligt krav om 20 pct. inddragelse af gæld, hvad enten det så er bidragsgæld, skattegæld eller hvad det kan være. Der vil vi deltage konstruktivt i de forhandlinger, der kommer. På grund af de 5 ændringer, vi har nævnt her, stemte vi for serviceloven

Loven om aktiv socialpolitik stemte vi derimod nej til. Det der skilte, var ikke diskussionen om mennesker skal deltage og lave noget. Hvis der er nogen, der gennem årene har leveret forslag på det område, er det da vist nok SF. Forslag om en bedre fordeling af arbejdet, forslag om mere uddannelse osv. Det vi skiller på, er diskussionen, der hedder: Under hvilke betingelser skal den svageste gruppe af de unge deltage, når de skal med i arbejdslivet? Det er vores opfattelse, at arbejdsløsheden skal løses solidarisk og ikke ved at lade enkelte grupper, der er udsatte, betale arbejdsløsheds og udstødsens pris. Det er noget ganske andet end den tvangsaktiveringstanke, der behersker nutidens socialpolitik og arbejdsmarkedspolitik. Den er langt mere inspireret af Kreml end af Grundtvig. Vi mangler fuldstændig i SF i den lov, der ligger og endnu mere i det forlig, regeringen har indgået med Venstre og Konservative, en sammenkædning mellem pligter og rettigheder. Her er det kun blevet til pligter, og man kan ikke skimte en enkelt rettighed for den aktive unge. De har ingen ret helt op til 30 år til at forhandle løn- og arbejdsvilkår. Det dikteres, som det ellers kun gøres i stater, vi alle vender os imod, hvordan arbejdsvilkårene og lønvilkårene skal være for de her grupper. På hele det område, der hedder skånejob, beskyttet beskæftigelse, savner vi at arbejdsmarkedsrettighederne bliver knyttet på.

Lovgivningssættet på de 4 love peger i 2 retninger. Dele af det er gennemført sammen med SF, det betegner forbedringer, det gør det på serviceloven, og det gør det på administrationsloven. Det tegner endda et tydeligere mønster af forbedringer.

Man er til gengæld kommet i dårligt kammeratskab, når det gælder aktivering og udlægning af pensionsordningerne. De trækker i en ordning, der er et brud med dansk socialpolitisk tænkning. Man forkynder ansvarskravet så tungt over for nogle af de svage grupper i samfundet, at snoren risikerer at knække.

Til gengæld savner vi i SF - og det har vi gjort

helt fra starten - at der også blev rettet et ansvarskrav mod de stærke grupper i samfundet. Hvis vi skal være i stand til at holde sammen på sammenhængskraften i det her samfund, så er vi nødt til i højere grad også at bede nogle af de stærke individer i samfundet om at løfte med. De går fri i den her omgang. Ansvarskravet ligger til dem, der i forvejen ligger ned.

Førtidspensionsreform

Socialminister Karen Jespersen sidder i disse dage og filer på et forslag til reform af førtidspensionen. Eller måske er det snarere Socialministeriets embedsmænd, der finpudser udspillet. Hvorefter Karen Jespersen - hvis forslaget møder massiv modstand - kan dække sig ind ved at sige, at hun i hvert fald ikke har stået for udspillet, og at det alene er embedsværkets (mak)værk.

Udspillet til en ny førtidspensionsreform har et grundlæggende rigtigt udgangspunkt: At forlade det forældede begreb, restarbejdsevne, og erstatte det med et nyt afgørelseskriterium, funktionsevnekriteriet. Hensigten med dette skift er at flytte vægten fra kun lægelige skøn til mere helhedsorienterede vurderinger af helbred, sociale forhold, alder osv. Det skift er vi i SF enige i - af den simple årsag, at ideen stammer fra et SF-forslag fra satspuljeforhandlingerne for to år siden.

Vi deler også den opfattelse, at der skal gøres en maksimal anstrengelse for at undgå, at mennesker, der kan fastholdes i et aktivt liv, ender på førtidspension. Derfor har vi forsøgt at tage fat ved ondets rod. Dels ved at diskutere det ødelæggende arbejdsmiljø, hvor en stor del af førtidspensionssagerne starter, dels ved at gå tidligere ind i langvarige sygedagpengesager.

Men socialministerens forslag om, at førtidspensionen kun skal kunne tildeles til personer over 50 år, vender vi os kraftigt imod. Alder er ganske enkelt det mest usaglige afgørelseskriterium, der indtil nu er diskuteret. Den faste aldersgrænse vil indebære, at mange fysisk og psykisk syge mennesker vil blive tvunget ud på arbejdsmarkedet. Og det vil ikke være til glæde for nogen som helst.

Kendsgerningen er desværre den triste, at en række nedslidte mennesker i disse år får afslag på den pension, der kunne give dem et økonomisk trygt liv, bl.a. fordi myterne alt for ofte styrer den politiske debat og lovgivning. Derfor vil SF foreslå, at Folketinget gennemfører en grundig høring om pensionsproblematikken, inden vi går i gang med at forhandle en ny førtidspensionsreform.

Sundheds- politik

HS

I skrivende stund foregår der arbejde med at indlemme Københavns Amt i Hovedstadens Sygehusfællesskab. Planen er en del af regeringsgrundlaget, og regeringen får tilsyneladende ingen problemer med at gennemføre forslaget.

SF er naturligvis imod. Vi er imod selve HS-konstruktionen, fordi det politiske ansvar er sløret, når der ikke er nogen direkte valgt politisk ledelse af sygehusene i Københavnsområdet, og vi havde desuden foretrukket, at man havde fået sygehusene med i den kommende hovedstadsreform, vi alle venter på. Nu gennemfører man altså dele af reformen af bagdøren, uden at sætte sygehusområdet ind i den helhed, som en reform er. Det synes vi er hul i hovedet.

Patientrettigheder

Arbejdet med en lov om patientrettigheder blev efter en lang høringsfase fremlagt i Folketinget i januar 1998, og forslaget blev atter behandlet her efter valget. Loven er langt hen

ad vejen en samling af de eksisterende love og regler på området, hvilket naturligvis er positivt.

Der er grundlæggende basis for at være positiv overfor forslaget. Patienternes retsstilling og rettigheder bliver generelt styrket, men vi vil i det videre arbejde forsøge at stramme loven op, så vi kan sikre så stor og reel selvbestemmelse for patienter som overhovedet muligt.

Vi skal sikre, at princippet om informeret samtykke betyder, at patienterne i så vid udstrækning som muligt har det sidste ord at skulle have sagt, og at læger og sundhedspersonale ikke kan handle på tværs af patientens vilje. Det er naturligvis også vigtigt, at informationen er så fyldestgørende som muligt, og der også informeres om alternative behandlingsformer.

Derudover er det positivt, at unges selvbestemmelse også indføres for de 15-17 årige.

Uddannelsespolitik

Uddannelse har en meget høj prioritet i SF's politik ikke mindst i forbindelse med finanslovsforhandlingerne.

SF's krav var også i 1997, at der skulle oprettes flere uddannelsespladser, idet SF dog også var nødt til at sikre, at både den bygningsmæssige og undervisningsmæssige kapacitet var til stede. Det nytter ikke kun at sige, at der skal være flere pladser. Derudover er det også nødvendigt, at der er ordentlige boligforhold for de studerende. Derfor har SF også arbejdet for flere ungdomsboliger.

En del af finanslovsaftalen fra 1996 indebar, at der blev afsat flere penge til daghøjskolerne, og at man samtidig skulle sikre kvaliteten på området, samt at daghøjskoler koncentrerer sig om at være daghøjskole og ikke laver mere erhvervsfaglige kurser.

I 1997 kom folkehøjskolernes problemer også til at fylde en del. SF har i den forbindelse sagt, at folkehøjskolerne skal have rimelige vilkår at arbejde under, og så skal arbejdsmarkedsrådene også bruge folkehøjskolerne, når det er relevant. Endelig har SF fortsat argumenteret for, at det skal være muligt at tage på højskole, ligesom andre uddannelser, på dagpenge.

Ungdomsuddannelserne har ikke været en central del af uddannelsesdebatten. For SF er det vigtigt, at kvaliteten hele tiden er til stede, og undervisningens indhold er tidssvarende. Det gælder ikke mindst erhvervsuddannelserne. Her kan det samtidig være vigtigt at frem-

hæve, at de forskellige uddannelsesstilbud - erhvervsuddannelserne og erhvervsgrunduddannelsen - er sådan indrettet, at alle unge får en uddannelse.

I den forbindelse har SF også forsvaret Den Fri Ungdomsuddannelse, der er oprettet for en forholdsvis lille gruppe unge, der ellers ikke kan finde sig til rette i de mere traditionelle ungdomsuddannelser.

SF's resultater

I forbindelse med finanslovsaftalen fik SF oprettet yderligere 1.000 pladser på de videregående uddannelser i 1998. Udvidelserne er fortrinsvis placeret, hvor der har været effektiv adgangsbegrænsning i 1997, f.eks. på pædagogseminarier, de sociale højskoler, de nye journalistuddannelser i Odense og Roskilde, psykologi i Aalborg. SF havde også tilsagn om flere pladser til Universitetet i Syddanmark i det omfang, de kunne oprettes og besættes. Men på grund af betydelig træghed og manglende beslutningsevne lykkedes det ikke at klare det i 1998. Pladserne kan så oprettes andre steder.

For at øge udbuddet af kvalificeret personale på pædagog- og plejeområdet blev det også i finanslovsaftalen besluttet at afsætte flere penge til uddannelse indenfor området. Personer med erhvervs erfaring indenfor det pædagogiske område har mulighed for at gennemføre en uddannelse til pædagog på de særligt tilrettelagte forløb under åben uddannelse,

Med henblik på at øge antallet af uddannede pædagoger opfordres uddannelsesinstitutionerne til at øge antallet af pladser på de særligt tilrettelagte forløb. På tilsvarende måde inden for SOSU-uddannelsen, hvor amter og kommuner derfor opfordres til at øge antallet af praktikpladser på SOSU-assistent uddannelsen. Derudover blev der afsat penge til opskolingsuddannelsen for hjemmehjælpere under åben uddannelse. SOSU-skolerne opfordres derfor til at øge antallet af pladser på opskolingsuddannelsen.

Bla. for at undgå flaskehalsproblemer indenfor IT-området er der blevet etableret et nyt IT-uddannelsesforløb som led i aktiveringsindsatsen for højtuddannede. Der er afsat 75 mio. kr. hertil.

Målgruppen vil særligt være ledige højtuddannede i storbyområderne, som skal indtræde i nøglefunktioner i virksomhederne på især EDB-området.

I finanslovsaftalen blev der også afsat 20 mio. kr. til nedsættelse af deltagergebyret ved åben uddannelse for personer med en videregående uddannelse, som tager uddannelsesorlov, eller som er ledig med handlingsplan aftalt med AF.

For at sikre kvaliteten i undervisningen på daghøjskoler er der med SF's aktive medvirken gennemført en lovrevision, hvor det præciseres, at såvel det personligt udviklede element som forbedringen af mulighederne på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet skal tilgodeses. Det præciseres herudover, at kurserne skal forbedre deltagernes muligheder på arbejdsmarkedet i almindelighed og ikke må tage sigte på bestemte virksomheder.

For at forebygge problemerne på folkehøjskolerne fik SF i finanslovsaftalen også med, at der skulle afsættes yderligere 15 mio. kr. i 1998.

Folkeskolen

Folkeskolen har været på Folketingets dagsor-

den adskillige gange det forløbne år. Det førte til, at der blev udarbejdet et papir om SF's synspunkter her og nu på folkeskolens udvikling og i forbindelse med valgkampen fremlagde vi et bud på, hvor stor en investering kommunerne stod foran, hvis folkeskolen skulle fungere ordentligt. I efteråret fremlagde undervisningsministeren et såkaldt 8-punkts program, der opremsede en lang række fokuspunkter, hvor der særligt skulle ske initiativer. Dette program er efterfølgende blevet brugt som udgangspunkt for lovgivningsinitiativer som f.eks. forsøgsbestemmelse vedr. forbedret samordnet indskoling.

I efteråret 1997 kom Folketingets Ombudsmand med en redegørelse vedr. betaling for skolerejser mv. hvoraf det fremgik, at hidtidig praksis har været i strid med grundloven. Denne redegørelse har givet anledning til en del forhandling imellem folkeskoleforligspartierne. Det er SF's opfattelse, at tilbud, der er en del af undervisningen, som ekskursioner, lejrskoler mv. skal være gratis. Vil elever og lærere på en såkaldt skolerejse, må de henvises til at benytte ferier hertil. Vores opfattelse bygger på en lang række helt utrolige beretninger om krav på flere tusinde kroners udgifter, hvis børnene skal deltage i de forskellige rejser.

Videregående uddannelse og forskning

For efterhånden fire år siden rejste SF sagen om den lave kvindeandel blandt forskerne på universiteterne i en forespørgselsdebat. Det skete efter et antal rapporter, der viste, at ligestillingen på dette punkt skred meget langsomt, og at en række af de lande, vi normalt sammenligner os med, stod langt bedre på dette område.

Det lykkedes ikke SF at få vedtaget vores dagsorden ved denne lejlighed, men undervisningsministeren gav under debatten det løfte, at han ville give universiteterne tre år til selv at

finde løsninger på problemet, ellers ville han gøre noget.

Fristen udløb 18. april 97. I mellemtiden havde vi fået en forskningsminister, der interesserede sig for problemstillingen, og der opstod øjeblikkeligt en offentlig strid mellem de to ministre. I første omgang igangsatte undervisningsministeren en undersøgelse. Den slags tager tid, og resultatet blev først offentliggjort efter nytår. Da den endelig kom, bekræftede den til gengæld, at der er problemer, og at Danmark halter efter de øvrige nordiske lande.

Efter valget er universiteterne overflyttet til forskningsministeriet. Det er endnu uvist, hvor alvorligt den nye minister tager problemet. Men under alle omstændigheder vil SF forfølge sagen.

Grundforskningsfonden blev oprettet under den borgerlige regering. Det lykkedes imidlertid det daværende alternative flertal af SF, S og RV at sikre, at den fik et ordentligt lovgrundlag. Erfaringerne siden har vist, at den har gjort et godt stykke arbejde med at opbygge forskningsmiljøer af høj kvalitet. Dens største fejl har været, at den i for høj grad har satset på naturvidenskab og til gengæld har gjort for lidt for humaniora og især for samfundsvidenskaberne.

Den lave inflation gjorde, at fonden kom i vanskeligheder, fordi afkastet af formuen ikke gav den tilstrækkelige udfoldelsesmuligheder. Derfor blev lovgrundlaget revideret i samlingen 97/98, så den fik mulighed for at æde af formuen. Samtidig blev grundlaget revideret på en række punkter.

Umiddelbart før valgets udskrivelse kom undervisningsministeriet med en usædvanligt spændende redegørelse om institutionsstrukturen i det 21. århundrede. Redegørelsen gik ud på en opblødning af grænserne mellem universitetsuddannelserne og de mellemlange

videregående uddannelser og for sammenlægning af mindre institutioner til større mere slagkraftige. Redegørelsen imødekom på afgørende punkter SF's politik gennem en årrække, så vi var meget positive på trods af enkelte skønhedspletter f.eks. et forslag om inddeling af universiteterne i A- og B-universiteter.

Redegørelsen rører ved et problem, der bliver mere og mere tydeligt. De danske universiteter er opbygget efter en tysk model fra det nittende århundrede, og modellen svarer efterhånden meget dårligt til tidens krav. Men modellen er så indgroet, at politisk vedtagne reformer ikke får den rette virkning, fordi de kommer til at virke som en skal, som indholdet ikke passer i. Derfor har SF foreslået nedsættelse af en kommission for de videregående uddannelser, så lærerne og de studerende selv får mulighed for at udforme en nutidig model. Kommissionen må ikke virke som en syltekrukke. Nødvendige reformer skal gennemføres, selv om kommissionen arbejder. Men det er vores opfattelse, at der er behov for et kommissionsarbejde for at sikre kvaliteten af de videregående uddannelser.

Som det fremgår af sidste års landsmødeberetning, har SF interesseret sig for det manglende demokrati på de videregående uddannelser. Efter længere tids forsøg på at få lavet en høring om problemet, gik vi sammen med Venstre til de to landsdækkende studenterorganisationer, som så lavede høringen sammen med os. Høringen fik det resultat, at undervisningsministeren begyndte at interessere sig for demokratiet på universiteterne og spillede ud med nogle små reformforslag. SF præciserede vores eget forslag til en nyt og demokratisk universitetslov i forbindelse med valgkampen.

I forrige samling fulgte SF op på en henvendelse fra AC om at gøre noget for de studiegældsråmte. Det lykkedes at nå til enighed med regeringen, og reformen er nu vedtaget. Den betyder ikke de store kontante lettelser, men giver meget klarere regler, så alle kan regne

præcist ud, hvad de skal betale for senere at kunne få gældssanering. Desuden kan alle gældsramte flytte væk fra de dyre bankrenter over til en lav rente i Hypotekbanken.

Tele-området

Siden 1994 har SF været med ved indgåelse af en række aftaler på teleområdet, hvilket bl.a. har givet sig udslag i vedtagelse af omkring 20 love og lovændringer. For SF har det været afgørende at sikre, at den almindelige telebrugers behov kommer i forgrunden. Det er vigtigt, at priserne er rimelige, at forsyningsikkerheden er i top, og at service og udbuddet af teleydelser er i orden. For at sikre dette er det også vigtigt, at der er blevet oprettet et uafhængigt „Brugerteleklagenævn“, hvor teleselskaberne skal bevise, at de udsendte regninger er korrekte, ikke som hidtil, hvor TeleDanmark mere eller mindre gik ud fra, at de havde ret på forhånd.

SF har hele tiden støttet, at der skulle være mulighed for, at andre teleudbydere end TeleDanmark kunne komme ind på markedet af

hensyn til brugerne. Derfor er det også vigtigt, at de priser, som nye teleudbydere skal betale for at bruge TeleDanmarks net, er rimelige. Priserne må ikke være så høje, at andre teleudbydere opgiver at komme ind på TeleDanmarks net. Omvendt skal priserne være høje nok til, at TeleDanmark fortsat kan forny og udbygge telènettet. Brug af allerede eksisterende net er vigtig for at undgå over- og fejlinvesteringer på området, ligesom det er vigtigt for at undgå unødige udgravninger og for mange opsætninger af master til mobiltelefoni.

SF var imod, at staten i sin tid solgte 49% af aktierne i TeleDanmark til private, hvilket har betydet, at TeleDanmark har tænkt mere på aktionærerne end på den almindelige kunde. Derfor var TeleDanmark reelt privatiseret, da staten solgte 49% af aktierne. Dermed var ulykken reelt sket. Men uanset dette støttede SF ikke det totale salg af TeleDanmark. Det betød nemlig også, at staten mistede indflydelse på muligheden for at bruge TeleDanmark i forbindelse med en aktiv IT-politik.

Ligestilling

SF stillede i 1995/96 et forslag om en omstrukturering af Ligestillingsrådet. På baggrund af SF's forslag nedsatte statsministeren et udvalg, som forventes at være færdig med sit arbejde til sommer. Dette udvalgsarbejde har givet en vis mathed blandt de ligestillingsinteresserede, idet alle har været dybt optaget af, hvordan det fremtidige system skal skrues sammen.

Et område, der ikke er omfattet af dette arbejde, er sammensætningen af det udvalg, som kan give dispensation fra ligebehandlingsloven. Efter gældende regler består udvalget af arbejdsmarkedets parter og formanden. Alle har vetoret, og det har konkret medført, at Dansk Arbejdsgiverforenings repræsentant har nedlagt veto i sager, hvor universiteterne har ønsket dispensation. SF har derfor foreslået, at vetoretten afskaffes - et forslag der tilsyneladende kan få flertal.

Gruppens repræsentation i Folketingets udvalg 97/98

(indtil valget). - (F)=formand (NF)=næstformand

Folketingets præsidium

Margrete Auken

Udvalget vedr.

Forretningsorden

Steen Gade

Kjeld Rahbæk Møller

Udvalget til valgs prøvelse

Tommy Dinesen

Arbejdsmarkedsudvalget

Aage Frandsen (NF)

Anne Baastrup

Boligudvalget

Villy Søvnald

Holger K. Nielsen

Anne Baastrup

Energiudvalget

Anni Svanholt

Kristen Touborg

Steen Gade

Erhvervsudvalget

Kjeld Rahbæk Møller

Jørn Jespersen

Tommy Dinesen

Finansudvalget

Jes Lunde

Tommy Dinesen

Forsvarsudvalget

Villy Søvnald

Margrete Auken

Gert Petersen

Indfødsretsudvalget

Anne Baastrup

Kirkeudvalget

Margrete Auken

Jes Lunde

Steen Gade

Kommunaludvalget

Kristen Touborg

Villy Søvnald

Anni Svanholt

Kulturudvalget

Margrete Auken

Aage Frandsen

Kristen Touborg

Landbrug/fiskeriudvalget

Kristen Touborg (NF)

Jørn Jespersen

Europaudvalget

Holger K. Nielsen

Anne Baastrup

Kristen Touborg

Miljøudvalget

Steen Gade (F)

Anni Svanholt

Jørn Jespersen

Trafikudvalget

Tommy Dinesen

Margrete Auken

Aage Frandsen

PØ-udvalget

Aage Frandsen (F)

Holger K. Nielsen

Jes Lunde

Retsudvalget

Margrete Auken (NF)

Anne Baastrup

Skatteudvalget

Jes Lunde

Tommy Dinesen

Kristen Touborg

Socialudvalget

Villy Søvnald (F)

Anne Baastrup

Jes Lunde

Udenrigsudvalget

Margrete Auken

Steen Gade

Jørn Jespersen

Uddannelsesudvalget

Aage Frandsen

Kjeld Rahbæk Møller

Anne Baastrup

Udenrigspol. Nævn

Gert Petersen

Villy Søvnald

Forskningsudvalget

Kjeld Rahbæk Møller (F)

Jørn Jespersen

Aage Frandsen

Sundhedsudvalget

Jørn Jespersen
Kjeld Rahbæk Møller
Anne Bastrup

Udvalg vedr. Dansk Sikkerhedspolitik

Gert Petersen
Holger K. Nielsen
Villy Søvnald

Grønlandsudvalget

Steen Gade

Nordisk Råd

Kristen Touborg
Anni Svanholt

Europarådet

Gert Petersen

Etisk Råd

Margrete Auken

IPU

Gert Petersen
Villy Søvnald
Kristen Touborg

North Atlantic Assembly

Villy Søvnald

OECD

Gert Petersen

PET/FET udvalget

Holger K. Nielsen

§-71 udvalget

Anne Bastrup

Ø-kontaktudvalget

Tommy Dinesen

Tyske mindretal

Villy Søvnald

Udvalget vedr. Demokrati og magt

Åge Frandsen

Ligestilling

Anne Bastrup

FN's ordinære generalforsamling i New York

Anne Bastrup

Folketingsgruppens bestyrelse

Jes Lunde, gruppeformand
Åge Frandsen, gruppenæstformand
Holger K. Nielsen, politisk ordfører
Kjeld Rahbæk Møller, gruppe- sekretær
Steen Gade, bestyrelsesmedlem

SF-Forespørgsler 1. samling 1997/98

F 6 Til erhvervs- og trafikministeren:
"Hvilke planer har regeringen for havnenes fremtidige opgaver?"

F 7 Til trafikministeren:
"Har regeringen planer om at fremskynde investeringer i de store nødvendige trafikprojekter, der er under overvejelse, herunder nyinvesteringer i nye tog, skinner, udretning af spor m.v.?"

F 8 Til socialministeren:
"Hvad agter regeringen at foretage sig for at sikre den lovede pladsgaranti i en situation, hvor flere og flere kommuner offentligt melder ud, at de er på vej til at droppe pladsgarantien, og hvad vil regeringen gøre for at sikre en højere kvalitet i dagtilbuddene?"

F 12 Til udenrigs- og forsvarsministeren:
"Hvad kan ministrene oplyse om ændringer i

NATO's kommandostruktur og forstærkningsplaner, herunder hvilke konkrete planer der findes om oprettelse af nye kommandoer for det baltiske område og indgåelse af nye forstærkningsaftaler med nuværende og nye NATO-medlemslande i dette område?" (sammen med EL)

F 13 Til miljø- og energiministerens:
"Hvilke initiativer vil regeringen tage på baggrund af udfaldet af FN's særlige generalforsamling, UNGASS, i juni 1997?" (sammen med S, V, KF, RV, FP, EL, CD og DF)

F 15 Til miljø- og energiministerens:
"Hvad kan regeringen oplyse om den danske regerings forhandlingslinje op til FN's klimakonference i Kyoto den 1.-10. dec. 1997?" (sammen med S, V, KF, RV, FP, EL, CD og DF)

F 21 Til indenrigsministeren:

"På hvilken måde agter regeringen at leve op til anbefalingerne om ændringer i dansk praksis og danske regler om opnåelse af dansk indfødsret som direkte og indirekte påpeges i den redegørelse om "Kriterier og procedurer for erhvervelse af statsborgerskab i Østersørådets medlemsstater" som Østersørådets kommissær for menneskerettigheder og demokratiske institutioner har udarbejdet?"

F 22 Til stats- og udenrigsministeren:

"Hvad kan regeringen oplyse om udsigterne vedrørende Det Europæiske Råds møde den 12.-13. december 1997, især vedrørende den forventede beslutning om at indlede udvidelsesprocessen?" (sammen med S, V, KF, RV, FP, EL, CD og DF)

F 32 Til statsministeren:

"Hvad kan regeringen på baggrund af statsministerens nytårstale om børnefamiliernes vilkår oplyse om regeringens planer om forbedring af børnefamiliernes arbejdsmæssige, tidsmæssige og sociale forhold?" (sammen med EL)

F 36 Til stats-, økonomi- og finansministeren:

"Hvilke oplysninger kan regeringen give efter offentliggørelsen af beretning fra kommissionen vedrørende undersøgelse af den færøske banksag,

herunder om undersøgelse af eventuelt erstatningsansvar?" (sammen med S, V, KF, RV, FP, EL, CD og DF)

F 41 Til miljø- og energiministeren:

"Hvad agter ministeren at gøre for at styrke indsatsen til nedbringelse af affaldsmængderne og miljøbelastende stoffer i affaldet, øge genanvendelsen af det affald, der bliver produceret, og herved reducere afbrændings- og deponeringsbehovet?" (sammen med S, V, KF, RV, FP, EL, CD og DF)

F 42 Til finans-, arbejds- og socialministeren:

"Hvad planlægger regeringen af initiativer for at undgå at den store gruppe udenfor arbejdsmarkedspensionssystemet bliver taberne i fremtidens pensionssystem?"

F 43 Til Ministeren for Udviklingsbistand:

"Hvad kan regeringen oplyse om gennemførelsen af strategien for dansk udviklingspolitik frem mod år 2000 i lyset af den gennemførte midtvejsvurdering?" (sammen med S, V, KF, RV, FP, EL, CD, DF)

F 47 Til Miljø- og energiministeren:

"Hvad kan regeringen oplyse om den fremtidige energipolitik i Danmark?" (sammen med S, V, KF, RV, FP, EL, CD og DF)

SF-Forespørgsler 2. samling 1997/98

F 4 Til forsvarsministeren:

"Hvad kan regeringen oplyse om de planlagte besparelser på forsåret?"

F 5 Til social-, arbejds- og bolig- og by-ministeren:

"Hvad planlægger regeringen af konkrete initiativer for at imødegå polarisering og udstødelse af store grupper fra samfundslivet?"

F 6 Til trafikministeren:

"Hvad kan ministeren oplyse om problemerne i det københavnske minimetroprojekt?"

F 7 Til finans- og indenrigsministeren: "Vil regeringen ved de kommende forhandlinger om den kommunale økonomi sikre økonomi til at indfri løfterne om bedre forhold for syge, ældre og børn?"

F 12 Til skatteministeren:

"Hvad kan regeringen oplyse om planerne for indholdet i en kommende skattereform?"

(listen afsluttet 22. april 1998)

SF- Beslutningsforslag 1. samling 1997/98

- B 1 Forslag til folketingsbeslutning om ungdomsboliger (kollegiebyggeri m.v.)
- B 2 Forslag til folketingsbeslutning om ændring af forretningsorden for Folketinget (sammen med S, V, KF, RV)
- B 3 Forslag til folketingsbeslutning om folkeafstemning om NATO-udvidelse.
- B 8 Forslag til folketingsbeslutning om lokale og regionale folkeafstemninger gennem initiativer og referendum.
- B 9 Forslag til folketingsbeslutning om mulighed for afholdelse af ekstraordinære kommunale valg.
- B 16 Forslag til folketingsbeslutning om fremme af udfasning af brugen af pesticider i Danmark og beskyttelse af grundvandet.
- B 25 Forslag til folketingsbeslutning omkring revision af direktiv 90/220/EØF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer.
- B 37 Forslag til folketingsbeslutning om høring af pendlere om DSB's og de amtslige trafiksekskabers køreplaner.
- B 40 Forslag til folketingsbeslutning om duelighedsbevis til fritids-, lyst- og fiskefartøjer over 15 fod samt påmaling af navn el. lign. til identifikation
- B 47 Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af betalingsordninger, betalingsringe, bompenge m.v. for den gennemkørende bilisme.
- B 48 Forslag til folketingsbeslutning om inddrivelse af gæld til det offentlige og om genoptagelse af et udvalgsarbejde vedrørende indstilling om løsningsforslag til næringskarantæne.
- B 49 Forslag til folketingsbeslutning om beretning om kommunernes miljøindsats og styrkelse af Lokal Agenda 21 ("Grønne kommuner og amter").
- B 51 Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod brug af atomvåben (sammen med EL).
- B 52 Forslag til folketingsbeslutning om en arbejdsmarkeds- og seniorpolitik for mennesker over 50 år.
- B 54 Forslag til folketingsbeslutning om naturgenopretning og næringsstoffjernelse.
- B 63 Forslag til folketingsbeslutning om ændring af reglerne for aflønning af deltidsansatte eller frivillige brandmænd, strandfogder, redningsmænd og digevagter (sammen med V, KF, FP, EL, CD og DF).
- B 65 Forslag til folketingsbeslutning om, at modtagere af overgangsydelse skal kunne udøve selvstændig erhvervsvirksomhed (med FP).
- B 66 Forslag til folketingsbeslutning om tilladelse af cannabinolfri hampdyrkning i Danmark. (sammen med V, KF, EL, CD, DF, FP og Jacob Haugaard)
- B 68 Forslag til folketingsbeslutning om kommunal boligpolitik.
- B 70 Forslag til folketingsbeslutning om stop for store svinefabrikker m.v.
- B 75 Forslag til folketingsbeslutning om Thulebasen (sammen med EL).
- B 82 Forslag til folketingsbeslutning om forbedring af rammerne for skolefritidsordningerne (SFO)
- B 95 Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission til udredning af hashens virkninger.
- B 97 Forslag til folketingsbeslutning om elever og studerendes arbejdsmiljø.
- B 100 Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et baltisk beredskab mod kriminalitet og trusler mod miljøet i Østersøområdet.

B108 Forslag til folketingsbeslutning om registrering af våben og om våbentilladelser (sammen med EL).

B 110 Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en universitetskommission.

B 112 Forslag til folketingsbeslutning om ligestilling af kørselsfradrag til og fra arbejde for hhv. cykel og bil.

SF- Beslutningsforslag 2. samling 1997/98

B 24 Forslag til folketingsbeslutning om ændring af den kommunale styrelseslov.

B 28 Forslag til folketingsbeslutning om anvendelse af prøvetuet fra loven om afgift på vækstfremmere til forbedring af dyrevelfærd og fødevarerekvalitet.

B 30 Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission for de videregående uddannelser.

B 31 Forslag til folketingsbeslutning om at sikre bedre boligmæssige forhold for de udstødte og marginaliserede grupper i Danmark.

B 32 Forslag til folketingsbeslutning om børnepassningsgaranti i alle kommuner.

B 33 Forslag til folketingsbeslutning om elevers og studerendes arbejdsmiljø.
(Genfremsættelse sammen med EL)

B 35 Forslag til folketingsbeslutning om kontrol med forsvarets og politiets efterretningstjenester.

B 36 Forslag til folketingsbeslutning om en uvil dig undersøgelse af PET's aktiviteter.

B 37 Forslag til folketingsbeslutning om beskatning af EU-ansattes løn.

B Forslag om offentlig grøn indkøbspolitik

(listen afsluttet 22. april 1998)

SF-Lovforslag 1. samling 1997/98

L 3F Forslag til lov om undersøgelseskommissioner

L 42 Forslag til lov om forhøjelse af hædersgaver.

L 87 Forslag til ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselsorlov m.v. (Forlængelse af barselsorloven og af dagpengeperioden ved barsel og adoption)

L 111 Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v. (Valg af administrator)

L 112 Forslag til lov om ændring af lov om leje. (Autorisation af ejendomsadministrator)

L 139 Forslag om ændring af lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselsorlov m.v. (Afskaffelse af arbejdsmarkedets parters veto)

L 158 Forslag til ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (særligt bidrag for 1. og 2. ledighedsdag)

SF-Lovforslag 2. samling 1997/98

L Forslag til lejelov for privat boligbyggeri (sammen med EL)

L Forslag til lov om ændring af lov om orlov.

(listen afsluttet 22. april 1998)

Kopiering og mangfoldiggørelse er tilladt

SFs Folketingsgruppes
Landsmødeberetning til
SFs Landsmøde 29.-31. maj 1998

SFs Folketingsgruppe
Christiansborg
1240 København K
Tlf. 33 12 23 05

Redaktion: Jes Lunde
Tilrettelæggelse: Bente Meillier
Layout, DTP og illustr.: Karin Hagen Olsen
Tryk: Notat, Allingåbro
Oplag : 700
Redaktionen er afsluttet den 7. april '98

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk